râsul lumii râsul lumii râsul l
sul lumii râsul lumii râsul lum
râsul lumii
râsul

pierre desproges

femei secerate

humanitas

Pierre Desproges (1939-1988) a instituit tribunalul flagrantului delir. Aceasta este denumirea pe care francezul a lipit-o propriului fel de a face umor: jocuri de cuvinte abrupte, fandări iconoclaste, paronomaze hazlii, dialoguri cu trei degete de spumă. Desproges nu cruță pe nimeni în cărțile sale. Vecinul bădăran, primarul bovin, spioana pe gaura cheii, polițistul tâmp — toți sunt prinși în insectar cu vârful peniței. Cinismul și sarcasmul circulă braț la braț prin cărțile francezului, parcă pentru a ne da de știre că trăim într-o lume care bâjbâie necontenit. O lume absurdă și prost alcătuită. Cele mai cunoscute titluri din opera lui Desproges sunt: *Vivons heureux en attendant la mort, Des femmes qui tombent, Manuel de savoir-vivre à l'usage des rustres et des malpolis, Dictionnaire superflu à l'usage des élites et des bien nantis, Chroniques de la haie ordinaire, Fonds de tiroir, Les bons conseils du Professeur Corbiniou.*

pierre desproges

femei secerate

Traducere din franceză de
ANDREEA VLĂDESCU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta colecției
DANIEL NICOLESCU

Femei secerate / Pierre Desproges; trad.: Andreea Vlădescu. -

PIERRE DESPROGES
DES FEMMES QUI TOMBENT

capitolul I

Adeline Serpillon făcea parte din acea zdrobitoare majoritate a muritorilor de rând despre care nici nu ți-ar trece prin cap că ar putea fi uciși.

Nu avea nici bani și nici vreo dragoste, vreo ură sau vreun farmec anume. Convingerile ei politice o făceau cel mult să bombănească pe înfundate când creștea prețul la gazul metan și cam atâta tot. Era cât se poate de oarecare, mai comună decât o hârtoapă, și de banalitatea unei halvale pe timp de post. În afară de cotoiul cel pufos și cenușiu care dormea cu ea, nimeni altcineva nu se întorcea în pat spre ea și cu atât mai puțin peste ea. De mai bine de patruzeci de ani, se smochinea treptat în spatele tejghelei de lemn ceruit a merceriei sale, care mirosea a miere și a talaș proaspăt, fără să fi fost surprinsă vreodată în flagrant delict de bună sau proastă dispoziție.

La Eliberare, fremătase și ea puțin în brațele vânjoase ale unui SS-ist dezorientat, care urca pe Oradour și încă se mai dădea mare. Neamțul o pătrunsese proptind-o de un stejar impunător, cu trunchiul chinuit, care își mai împrăștie și azi ghinda

dincolo de gardul grădinii ei, între Dordogne și Haute-Vienne. Uneori, sorbindu-și tizana în amurg, ea se uita la copacul neclintit și revedea ochii încercănați, cu genele arse, ale călăului învins, care duhnea a fum stătut, a praf de pușcă, a moarte și a trăscău ordinar.

Nu i se mai cunoștea vreo altă legătură, fiindcă nici nu mai avusese vreuna; firea ei searbădă o apăra din plin atât de iubire, cât și de dușmănii.

Tocmai de aceea, oricui i s-ar fi părut prea puțin probabil ca Adeline Serpillon să o sfârșească într-o bună zi asasinată.

Totuși, pe 9 mai trecut, șoferul ratei de Nontron, care îi livra în mod curent ațele și nasturii, o găsi prăbușită sub panoul ei de mostre cu produse de cusut. În ciuda cuțitului mare de tăiat carnea, care o secătuise de sânge, despicând-o de la plex până la ombilic, și care rămăsese înfipt în burta-i amărâtă, păstra și în moarte acel aer tâmp al negustoresei de mărunțișuri măsurând guma de chiloți.

Sertarul casei de bani nu fusese atins. Nici o dezordine suspectă nu tulbura apăsătoarea banalitate a magazinului și a locuinței alăturate, unde Adeline Serpillon își tricotase mașinal întreaga ei viață neînsemnată, așa cum rontăi absent covrigeii uscați și insipizi de la tratațiile convenționale.

Localitatea Cérillac fu imediat răscolită de vestea demențială a morții violente a negustoresei sale de mărunțișuri. O dată trecuți primii fiori de groază,

o febrilitate zgomotoasă, ca de zi de târg, aproape indecentă, puse stăpânire pe sătuc. Moartea vecinului îi înviorează întotdeauna un pic viața omului care crapă de plictiseală, aducând bucurie în magherițele în care tatăl își înnoadă cravata neagră de doliu, fredonând javaneze învechite. Mama spune: „Tată, nu mai cânta așa de tare, că îl mânii pe bunul Dumnezeu." Iar ea nu-și mai găsește mănușile negre, cu toate că, după înmormântarea bătrânului Nicolot, anul trecut, le pusese în sertarul din stânga.

Iar după aceea, grăbiți, amândoi se îndreaptă spre biserică, lipiți unul de celălalt, braț la braț, ca să-și mai încălzească sângele înțepenit, înspăimântați de vedenia unor cuțite albe sticlind în lumina lunii, și se întreabă dacă mai este destulă tocătură pentru prânz, deși mai pot încă să treacă pe la măcelăria Labesse ca să ia trei sute de grame de carne pentru cârnați.

capitolul II

Singurul generalist din Cérillac, medicul Jacques Rouchon, la cei patruzeci de ani trecuți, afișa imaginea hirsută și prostească a bătrânilor doctori din westernuri. Alcoolic până în măduva oaselor, își îneca în berea cu Picon* insuportabila și tihnita certitudine a inoportunității existenței, în general, și a propriei vieți, în special. Trăgea la măsea până cădea lat și îl apucau suspinele întretăiate care îl îngrețoșau la ideea disperată a neputinței de a-și bea mințile. Apoi urina la lumina stelelor, înainte de a se duce acasă, ca să vomite peste nevastă-sa, o domnișoară Albaret, de la Așezămintele Albaret, fostă pensionară a Călugărițelor Chavagne din Nantes, unde învățase să-și spele sânii pe întuneric, ca să-l alunge pe Satana. Din această claustrare la sfintele obsedate, Catherine nu păstrase atât gustul pios al sacrului, cât gustul sacru pentru pioși. La nouăsprezece ani, scăpată din frâu la Paris, ca să frecventeze facultativ Facultatea de Litere, Catherine nu visa

---

* *Picon-bière* — cocteil realizat din amestecul a 5 cl. de Amer Picon (bitter pe bază de portocale, gențiană etc.) cu 20 cl. de bere. (*N. ed.*)

decât la procesiuni obscene, în care se făcea că flutura prin aer, una câte una, toate lumânările purpurii pe care le simțea învârtoșându-se primăvara în blugii studenților care înmugureau prin Grădina Luxemburg. De cele mai multe ori, excesele onirice nu o împiedicau să-și rezerve sexul propriilor autosatisfaceri, în așteptarea masculului fermecat, pe care l-ar fi vrut frumos, cultivat, cu simțul umorului și vajnic la pat.

Pe atunci, intern la Cochin, Rouchon avea câte puțin din toate acestea. Înalt și suplu, cu gesturi spontane, de o eleganță firească, jignitoare pentru bondoci, emana grație și virilitate, cu acea indolență rafinată, nepremeditată, pe care parvenitul o urăște așa de mult la aristocrat, încât ajunge să asedieze Bastilia. Jacques îl citise pe Mauriac și îl gustase pe Jules Renard, înțelesese ce era mai bun din Claudel, confirmase valoarea lui Céline, îl recunoscuse pe Boris Vian, cercetase Herculanum și încetase să-i disprețuiască pe Viollet-Le-Duc și pe Baltard-ul anilor 1960, pe când aceștia erau socotiți deplasați, ca să nu spunem necuviincioși.

La trei zile după ce se lovise de el în coada unei manifestații anti-OAS*, Catherine îl trase în patul ei de studentă, unde descoperiră împreună că a

* Organisation de l'Armée Secrète — organizație clandestină creată în ianuarie 1961, care reunea partizani ai menținerii prezenței franceze în Algeria și veterani ai războiului din Indochina. (*N. ed.*)

iubi și a face dragoste nu erau incompatibile. Simțiră unul pentru celălalt o atracție violentă și sălbatică, întărită și mai mult de comuniunea de gusturi și de idei care îi reunea în jurul artei statuare a Egiptului Antic, a gândirii lui Montaigne și a lui Brassens, a bucătăriei vietnameze și tuluzane, a muzicii tulburătoare *from* Händel *to* Satie, fără să treacă prin Johann Sebastian, care li se părea mult prea milităros. Când ea îi mărturisi că-i plăcuse Thérèse Desqueyroux la Pompei, el o posedă sălbatic pe mochetă, scoțând strigăte patetice de tăietor de lemne, pe care ea le repetă cutremurându-se până când, unul în celălalt, atinseră culmea plăcerii împreună, conform recomandărilor sexologilor. De aici reiese cât de frumos fusese, iar ei se căsătoriră la culesul viei din '66, cel mai rodnic an din '47 încoace, după părerea lui Albaret, căruia succesul în producerea obiectelor sanitare de inox încă nu-i alterase cerul gurii.

Jacques Rouchon era de pe atunci un alcoolic. Încă imperceptibilă, înăbușită, crepusculară, dorința de a se năruí cumva îl apuca pe înserat — la lăsarea serii, spunea el —, așa cum spaima de întuneric se strecoară în sufletul copilului singur în camera lui, unde penumbra transformă perdelele în aripi de lilieci bezmetici. În timpul zilei, se simțea bine în pielea lui, în nevastă-sa, era mulțumit de studiile pe care le absolvise strălucit, fără să-și reprime aspirația misionară, naivă și frumoasă, profund vetustă, de a deveni medic de țară, cu barbă, cu pipă și cu

bolnavi pe care să-i dezmierde prin gesturi, dar și cu o mașinuță de teren de 2 cai putere, plină de noroi. Însă ceasul tihnei de seară îi făcea un ghem în stomac și îl împingea instinctiv spre crâșmă, așa cum te adăpostești de ploaie sub o streașină.

Totuși, instalarea Rouchonilor la Cérillac, ținutul natal al lui Jacques, se produsese în speranța vagă a zilelor ce aveau să vină, zâmbitoare, populate cu copii drăguți, a confruntărilor umanitare cu indiferența și cu cancerele agreste, ca și a succeselor literare psihoistorice, Catherine apucându-se să compare în scris decadența Occidentului în fața ascensiunii islamului, în momentul căderii Romei din anii '30.

Copilul sosi după un an. Era un copil anormal, dacă luăm drept etalon al normalității măruntul funcționar de bancă. Dumnezeu nu-l pierduse din vedere. Când ieșise din trupul mamă-sii, era un bebeluș frumos, ca apoi viața să-i dea peste bot cu o devastatoare frenezie de buldozer. La doi ani, o moleșeală bovină îi năpădise frumoasa privire azurie de nou-născut oarecare, în timp ce craniul i se alungise ca un obuz, tenul i se înverzise, iar membrele i se chirciseră ca vrejurile de viță de vie. Avea mersul țeapăn, ca al pescărușilor năclăiți de păcură, și dondănea neîncetat melopeile caduce pe care i le sufla vântul. Un surâs tâmp, de Giocondă incendiată, îi

brăzda în permanență mutra bestială, cu excepția momentelor când înceta — anevoie — să mai sugă. Molfăia tot ce mișca sau arbora aerul mărginit al vreunui strămoș aflat la un chef și buimăcit de vreo bearneză căreia nu-i putea face față. Să spui că răspundea la numele de Christian ar fi fost exagerat, în măsura în care era surd toacă, și cu un creier oricum prea moleșit ca să poată deosebi o vorbă creștinească de sunetul cornului de vânătoare. În sfârșit, îi era frică de muște și se pricopsise cu o alergie de la castanii care îi străjuiau plimbările în ham, între Limoges și Périgueux, unde arborele prolifera la tot pasul. Pe scurt, fructul iubirii lui Jacques și al Catherinei Rouchon era zaharisit.

La acest necaz se adăugă curând cumplita deziluzie profesională a tânărului medic. Jacques își dădu seama foarte repede că esența luptei sale pentru o medicină mai omenească se reducea la un raliu cotidian între guturaiul rural și lumbagoul muncitoresc, ale cărui victime, supărător de văicărețe, solicitau săptămâni de concediu medical, ca să se ducă la pescuit. Cât despre adevărații hepatici și canceroșii onești, aceștia preferau să meargă direct la mahării locali, al căror ramolisment esculapic și a căror legitimație de membri în Lion's Club li se păreau tot atâtea dovezi de competență, de altfel nedetectabile la acest tânăr și săritor medic Rouchon care o făcea în fața lor pe doctorul Schweitzer al șoselei naționale 21, cu o obositoare seninătate, întru totul pariziană.

Singura consolare în acest marasm la nivelul tuturor celulelor existenței era că, pe la sfârșitul lui '68, Catherine găsise un editor eclectic, sino-comunist, de tendință „les Deux-Magots"*, care îi publica periodic scrierile într-o revistă ce nu se temea, în plin Paris, să șfichiuiască obiectivele antimuncitorești ale fostului secretar de stat la Ministerul Sporturilor al provinciei Nankin, Tsen-Piang-Toung, suspectat de a fi pus la cale un complot vizând purtarea șortului în cursele internaționale de obstacole.

În ciuda aversiunii instinctive pe care o avea față de confruntările dubioase dintre doctrinarii de doi bani, Catherine, sfâșiată între handicapatul ei global și alcoolicul în evoluție, găsise în această colaborare o portiță de scăpare periodică spre gara Austerlitz, spre Sena la Saint-Germain și spre sălile austere și răcoroase ale Luvrului, unde Nefertiti, cu bărbia mândră, ridicată deasupra unui gât admirabil, refuza cu îndârjire să îmbătrânească.

---

* Celebră cafenea din Paris, frecventată de figuri ilustre din lumea artelor și literaturii (Gide, Picasso, Hemingway, Sartre, Simone de Beauvoir, Breton etc.) cu vederi de stânga. (*N. ed.*)

capitolul III

Ancheta judiciară asupra morții Adelinei Serpillon înainta cu pași repezi către niciunde. Pe baza constatărilor lui Rouchon, se ajunsese la concluzia, fără putință de tăgadă, că moartea negustoresei de mărunțișuri fusese provocată prin înjunghiere, cu un cuțit de bucătărie. Viitorul avea să spună poate, într-o bună zi, cine ținuse de mâner acel cuțit.

— Ei bine, vedeți, domnule doctor, eu, spuse Marcel Boucharoux, patronul congestionat al patiseriei-bar Marcel Boucharoux, eu zic că nu ai dreptul să spinteci bieții oameni fără ca măcar să le iei portofelul.

— Dacă socotim furtul drept o circumstanță atenuantă a omuciderii, atunci aveți dreptate. Încă unul, vă rog.

La zece noaptea și după zece beri cu Picon, Jacques Rouchon începea să plutească prin eterul unui paradis amar și fragil. Știa că va trebui să ceară al unsprezecelea pahar, ca să nu se cufunde din nou în înspăimântătoarea realitate păcătoasă și circulară a bețivanului din *Micul Prinț*, care bea ca să uite că îi este rușine că bea.

— Orice s-ar spune, nicăieri nu mai ești în siguranță, spuse cu regret Henri Labesse, șeful măcelăriei Henri Labesse, care nu se exprima decât prin platitudini.

Labesse era așa, o chestie gelatinoasă și sexagenară, la care finețea trăsăturilor și albeața tenului contrastau puternic cu butucul măcelurilor sale, de la care, de cele mai multe ori, grasul chelios și rumen îl aproviziona pe trecătorul devorator de carne de vită. „Măcelarul palid te descumpănește", obișnuia să spună Jacques.

Atunci când Jacques și Catherine se instalaseră la Cérillac, inventaseră un joc idiot, pornind de la platitudinile lui Labesse. Jocul consta în a-l face pe măcelar — prin orice mijloace — să pronunțe o banalitate, rumegată de mai multe ori într-un interval limitat de timp. Astfel, de douăzeci de ori, el lăsase să-i cadă o monedă din buzunar, și de douăzeci de ori, fără să-și ridice nasul de la vita lui, Labesse îi aruncase peste umăr: „Ah! Asta nu mai face pui."

Ca să-l facă să spună „S-a spart ghinionul", Catherine trebuise să o ia de trei ori de la capăt. Prima dată, când aruncase pe ascuns un ou crud pe dalele măcelăriei, Labesse nu auzise. A doua oară auzi. Prost. Și spuse: „Ah! Asta nu mai face pui!" Ca să nu-i dea de bănuit, lăsase să treacă o lună înainte de a recidiva, alegând ora închiderii, nouăsprezece treizeci, pentru a rămâne singură cu victima sa, întrucât prezența altor clienți gata să emită și ei platitudini ar fi putut eventual să denatureze replica măcelarului. Calmă, ea lăsă să cadă o sticlă de vin

prost. Cu același elan, Labesse își debită parola și cântări două coaste de miel. O adevărată victorie pentru ea!

— Încă unul, Marcel, spuse Jacques.

Cuibărit confortabil în norișorul lui dulce-amărui, Rouchon se simțea bine între neica nimeni ăsta grasu' și măcelarul ăla, tont și ușuratic. Ei îi apreciau cu atât mai mult decăderea cu cât aceasta îl cobora la nivelul lor, alcoolul absorbind ștaiful burghez sub care, în orice om, dormitează animalul din popor. Gasconul Boucharoux se bălăcea în lichiorul de Armagnac amestecat cu șampanie, Labesse se afumase cu muscat și între cei trei se încropise o caldă, adâncă, frățească și subtilă tovărășie, așa cum se înjgheabă numai la bețiile colective, la cântatul în cor sau în cazul isprăvilor eroice ale lui Montgomery Clift, care moare în brațele lui Frank Sinatra, în numele libertății întreprinzătorilor și al extinderii firmei Coca-Cola la est de Strasbourg.

— Când ați constatat decesul, nu v-a atras atenția nici un indiciu? se interesă Labesse, care o făcea pe deșteptul citind *Detectiv*.

— Chiar așa, supralicită și Boucharoux. Trebuie să fi văzut ceva neobișnuit, domnule doctor. Nu se poate să nu iasă fum atunci când omori un om.

— Am văzut o vânzătoare oarecare de mărunțișuri, cu un cuțit înfipt în burtă. Asta este deja o ciudățenie, nu-i deloc rău, spuse Jacques. Privind-o pe domnișoara Serpillon în albul ochilor, am observat că avea un țânțar pe nas. Dacă țineți cu orice preț, s-ar putea spune că și asta este o ciudățenie.

— Și ne-ați putea spune ce e ciudat în prezența acestui țânțar? se interesă Boucharoux, care atipea adeseori cu câte o Agatha Christie în mână.

— Iaca așa. O părere... un țânțar într-o mercerie plină de naftalină nu-i un lucru obișnuit. Mai ales în luna mai.

— Așa e, spuse Boucharoux. De obicei, la Cérillac nu vezi țânțari mari înainte de Sfântu' Ion.

— Nu mai avem anotimpuri, ascultați-mă pe mine, spuse cu părere de rău Labesse, profitând de ocazie ca să-și aducă în dezbatere grămada de platitudini.

Se despărțiră pe la miezul nopții, clătinându-se. Jacques mai zăbovi o clipă în camera fiului său, care dormea cu brațele încrucișate, cu capul aplecat pe umăr, cu gura căscată, ca să înhațe mai bine aerul înghesuit în plămânii lui sfrijiți, în cutia toracică atrofiată. Până și cu ochii închiși avea un aer tâmp. Sărutându-l pe frunte, într-o străfulgerare de misticism amorțit, Jacques întrezări pentru o clipă, în gnomul de fiecare zi, un Isus patetic, pe care un comando de atei isterici l-ar fi lapidat cu răutate.

— Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac, spuse el încetișor, bocindu-se pe sine însuși, plângând din nimic, plângându-și arsura pricinuită de alcool, pe care o simțea prin burtă, sluțindu-l fizic și moral, și jelind chestia asta mică și stricată care se încăpățâna să supraviețuiască, de parcă ar fi avut vreun rost.

capitolul IV

Pe 15 mai, la o săptămână după ce Adeline Serpillon își încredințase celui în drept sufletu-i prăpădit, Catherine, purtând în brațe povara amărâtului ei fiu, suna dimineața devreme la ușa lui Alain Bonillé. Chiropractician talaso-kinetoterapeut local, el contribuia la supraviețuirea lui Christian, dezmorțindu-i periodic jalnicele frânturi care îi înlocuiau musculatura. Pe măsură ce ruptura inexorabilă a cuplului Rouchon se adâncea, Catherinei îi plăceau tot mai mult aceste vizite dureros de cantonate în rutină. Se simțea bine sub privirile senzuale și naive ale acestui scânteietor malaxor care, sub înfățișarea de culturist asexuat, părea să ascundă reale aptitudini virile, adică de înțelegere a femeilor. Și apoi, îi plăcea tare mult și matinala cafea arabică sută la sută a lui Claire Jolly, cea care cumula funcțiile de concubină, „consoră" și asociată a lui Alain. Catherinei și lui Claire le mai plăcea și să bată cinematografele din Limoges, la ora ceaiului, să cumpere de pantofi la Périgueux de la o italiancă nebună, și chiar să pescuiască știuci cu lanseta prin helești-ele înconjurate de lăstărișuri din Limoges, unde ciuperca se iețește din mușchi înainte de sfârșitul lui

septembrie. Într-o zi, când dăduseră o raită până la Sarlat, ca să bea o ciocolată caldă, lăsaseră garda jos în fața a doi tipi din Baden-Baden, bine făcuți și proști ca noaptea. Fiecare dintre ele își făcuse lipeala cu câte unul, într-un hotel cu ifose, cu grinzile la fel de aparente ca uriașele zoomuri negre și ca impresionantele mădulare rozalii care completau înseși făpturile zglobiilor bavarezi.

Ca s-o spunem pe șleau, cele două femei hoinăreau prin viața provincială, luând-o razna, în afara cărărilor bătătorite ale zahariselii de la ceaiurile notariale și de la supeurile fandosite, la patru ace, unde se împăunau subesculapii, sprijinindu-și cu un aer grav coatele de șemineul Ludovic al XV-lea al conacului lor strămoșesc, cu un pahar în mână și cu un altul gata băut, perorând emfatici și azvârlind din vârful buzelor spre cei de pe canapea poantele aseptice ale umorului lor deșănțat. Ele se zbârleau în fața plictiselii convenționale, a sufocării bunei-cuviințe. Totuși, nu erau revoluționare, nici bărbătoase și nici feministe isterice. Își asumau condiția de burgheze și compleurile Chantal Thomas cu seninătate și curaj, contrar marii majorități a celor de nivelul lor, fără grija zilei de mâine și care lipesc etichete Olida pe cutiile lor de la Petrossian, ca să-l facă pe valet să creadă că au probleme financiare. Dar dacă ești burgheză nu înseamnă că ești mai puțin femeie, iar ca să fii femeie nu trebuie să fii mai puțin bărbat; aceasta ar fi putut fi dubla deviză a Catherinei și a lui Claire, cărora masculii lor le

spuneau „băieţoasele", cu acea undă de înţelegere în misoginie ce ni se trage de la anii nebuni, în timp ce virila feminitate a plăcerilor împărtăşite le situa foarte exact între amicele lui Reiser şi prietenii lui Jules Romains.

Alain fu cel care deschise uşa, neras, gol până la brâu şi cu un aer rătăcit.

— Ah, Catherine! Claire nu-i cu tine?

Întrebarea o surprinse pe Catherine, învăluită deja de aroma tonică de cafea bună, proaspăt râşnită, venind de la bucătărie. Numai Claire ar fi putut să-şi pregătească amestecul columbian. Alain nu ştia nici măcar să folosească filtrul electric. Făcea parte dintre acei asociali matinali, care se drogheaza în grabă cu Nescafé, stând în picioare, singuratici şi grăbiţi să intre în viaţă cu un sfert de oră înaintea tuturor.

— Nu înţeleg. Nu înţeleg, tot repeta el. Am auzit-o sculându-se la douăzeci de minute după mine. A venit la mine în birou să-mi spună bună dimineaţa. Apoi şi-a făcut cafeaua, ascultând ştirile la RTL, iar acum, uite: este ora zece şi ea a dispărut. Cu picioarele goale, în chiloţi şi fără ţigări. E o nebunie. Curată nebunie!

Era derutat ca un copil care şi-ar fi pierdut mama prin Galeriile Lafayette. O fracţiune de secundă, îi trecu prin minte să-l mângâie. Ar fi preferat să-l mângâie pe el decât pe fetusul ăsta lung şi enervant,

care își lălăia durerea în căruciorul lui de handicapat. Dar bărbatul unei amice, fie el și excitat, este un lucru sfânt.

La capătul grădinii din preajma casei, unde Claire și Alain își instalaseră aparatele de gimnastică, un tufiș de coacăze ascundea privirilor un vechi puț dezafectat, acoperit cu un fund de butoi. În cele din urmă, o găsiră acolo pe la prânz.

— Nu. Nu se poate. Nu pot să cred, gemu Alain, văzând că fusese ridicat capacul. Sunt lucruri care nu mi se pot întâmpla tocmai mie.

Apoi se apropie de gaura neagră și păli.

Catherine îl îndepărtă de margine. Albă la față, ea se aplecă peste puț. Zece metri mai jos, cu trupul zdrobit, Claire clipocea pe burtă, cu capul sub apa sălcie. Lipiți de piele, chiloții ei de mătase reliefau din plin dubla protuberanță a frumușelului său fundulеț ud. Erau niște chiloți festonați, pe care ele îi cumpăraseră cu un an în urmă la Veneția, în ziua în care Jacques făcuse scandal pentru că nu se servea bere cu Picon la terasa Florian. Izbucniseră toți patru în râs și coborâseră pe Canal Grande la miezul nopții, atunci când, agonizând superb, palatele nu mai sunt luminate decât pe ici, pe colo, de aburul intermitent al ultimelor valuri împleticite.

Iată care sunt imaginile ce ne vin în minte când ne pescuim anii morți din fundul unui puț, se gândea Catherine, în timp ce inspira mai profund, ca să urle din rărunchi, ca un câine.

Înainte de sosirea — inutilă — a ajutoarelor, folosind frânghiile porticului, Alain și Jacques ridicaseră deja cadavrul. Jacques constată rapid o ruptură a coloanei cervicale. Claire murise probabil chiar înainte de a atinge apa.

O depuseră, încă udă, pe patul mare și roșu. Liniștită și cu ochii închiși, în penumbra transperantelor, ai fi spus că este o femeie la scăldat, întinsă pe vecie sub un soare negru care să-i bronzeze fantoma.

— O cucoană așa de frumoasă! Chiar că-i o nenorocire, spuse un jandarm estet.

capitolul V

Părintele Montagu îi purta Catherinei o afecțiune paternă, pastorală și, în același timp, amoroasă, a cărei patimă îl speria uneori și pe el. Era un abate bătrân și cumsecade, ca din alte vremuri, care traversa anii '80 într-o sutană scămoșată, cu un dispreț suveran față de jalnicul oportunism al Bisericii Mamă, căreia nu-i prea înțelegea înverșunarea de a se autodistruge renegându-și tradițiile până la pierderea latinei și până la a-i impune — tocmai lui, Martial Montagu, paroh în Cérillac încă de pe vremea papei Pius al XII-lea — ca vicari pe niște stârpituri cu coșuri pe față, de obediență clerical-castristă, care croncăneau la slujbă blues-uri cu accentul din sud-vest.

— Nu le-a mai rămas decât să adauge Dumnezeii mă-sii, după ce au spus amin, suspina el.

Sfâșiat între pușlamalele de sacristie și habotnicii de agheasmatar, părintele Montagu nu se simțea bine decât lângă Catherine, la ora ceaiului. Uneori, în serile de vară, pe când Jacques turna în el la crâșmă, ei jucau dame pe terasă până la căderea nopții. Mai apoi, ea deschidea o cutiuță de pateu suculent, stropit cu vin de Monbazillac, ascultau

mandolinele lui Vivaldi, privind cum se stinge ziua peste pajiștile domoale, sâcâite de stejarii contorsionați. Bătrânul paroh torcea de drag pentru Dumnezeu, pentru muzică, pentru vinul bun și pentru inaccesibila frumusețe a acestei făpturi convertite la ateism, ai cărei sâni fremătau sub nasul lui, fără maliţiozitate.

O dată, într-o seară de iunie, Catherine citise în ochii bătrânului puternica dorință pe care i-o stârnea. Era o seară toridă și de o senzualitate furtunoasă. Greierii istoviți de-abia mai țârâiau. Ușor amețită de băutură, Catherine se sprijinea cu spatele de zidul alb, în care se mai simțea încă dogoarea zilei. Preacuviosul, pe banca de piatră, călduță încă, era într-o ușoară erecție, la lumina lunii. Îndemnată nebunește de instinctul nesăbuit care împinge mâna copilului să mângâie flacăra, ea își împreunase palmele în jurul acestei necuviințe sacerdotale, care se ițea prin țesătura neagră, uzată. El o respinsese, mai înainte de a-i duce spre buze mâna caldă, pentru un sărut cucernic pe care de obicei slujitorul lui Dumnezeu și-l păstrează pentru chivot.

Astfel, adeseori, când era o atmosferă apăsătoare, Catherine și părintele Montagu se pierdeau în vane atingeri sălbatice, care îi buimăceau.

Întors la presbiteriu, el se ruga pentru ea și pentru biata lume, își făcea pios semnul crucii și apoi, folosind cealaltă mână, din respect pentru Isus, și tresărind halucinant, se autosatisfăcea, ceea ce îl rupea de lume până la slujba de la ora șapte.

În fața cadavrului lui Claire, părintele Montagu bolborosi rugăciunea pentru morți, minunându-se în sinea lui de înverșunarea Providenței față de enoriașele sale. Catherine îi servi o gustărică la bucătărie, unde Alain stătea încremenit pe un taburet, gemând intermitent ca o bocitoare orientală. Sprijinit de frigider, adică pe cât se putea de aproape de beri și nu prea departe de Picon, Jacques se îmbiba cu alcool temeinic, din plin.

Poliția își petrecuse ziua în acțiunea de a nu găsi indicii. Inspectorul Granot, de la brigada antiabuzuri din Limoges, amenințase că-l înhață pe Alain, care-i răspundea cu „Tacă-ți fleanca, sufăr" la fiecare întrebare cu privire la programul victimei, de la ora cafelutei și până la vârsta actuală a căpitanului. Iar acum, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, se înnopta.

— Chestiile astea n-au chiar nici o noimă, spuse preotul. Ăsta-i curat balamuc, fiilor.

— Așa-i, îl aprobă Catherine, e vreun țicnit din Cérillac, care omoară femeile.

— ...Fără să le violeze, precizâ Jacques, încercând zadarnic să-și ridice degetul ca să sublinieze importanța intervenției sale.

— Vino-ți în fire și mai slăbește-ne. Te-ntreci cu gluma, continuă Catherine, repezindu-și epava de soț.

— Las-o mai moale, spuse Alain, dând semne de viață din adâncurile durerii sale. De altfel, el are dreptate. Dacă nu omoară din plăcere, nebunii normali omoară ca să violeze.

Nici unul dintre cei trei nu avu puterea să dea la iveală colosalul dublu nonsens al acestei observații, psihosociologic ieșită din comun. De altfel, cineva suna la ușă. Erau părinții lui Claire, veniți în grabă de la Bordeaux, desfigurați, clătinându-se, izbindu-se de pereți, scoțând strigăte de animale înjunghiate.

— Erați, desigur, foarte legați de această copilă? se hazardă Jacques, luându-și inima în dinți și vorbind destul de tare pentru ca abatele și Catherine să-l poată auzi. Unii copii sunt foarte afectuoși, adăugă el la urechea nevesti-sii.

Catherine era gata să-l plesnească, dar părintele o opri, trăgând-o de mână.

— Probabil că-i foarte nefericit, de-i atât de rău, spuse el degajat, înainte de a se întoarce să vegheze trupul ud, alături de ceilalți.

Îngenuncheată lângă pat, mama lui Claire, cu fața răvășită de lacrimi, netezea ușurel, cu vârful degetelor, șuvițele de păr ciufulit de pe fruntea moartei, regăsind gesturile furișe și ușoare ale ultimei cochetării care le vin instinctiv mamelor când își lasă singură fata în pragul primului bal.

capitolul VI

În dimineața următoare, pe când ziarele începeau să scoată tiraje cu titluri despre „ucigașul de femei din Cérillac", muncitorul feroviar Maluzier, a cărui sarcină era să strângă buloanele căii ferate la trecerea de nivel cu același nume, situată la ieșirea din târg, pe drumul spre Dournizac, descoperi pe șine un amestec groaznic de oase și de cărnuri învinețite. Zdrențele sfâșiate fuseseră târâte prin noroi, iar membrele, înspăimântătoare, erau coapte la foc mic de un soare de vară, deși era de-abia luna mai, așa cum se mai întâmplă în Masivul Central.

O dată făcute verificările, adică după o triere minuțioasă a acestor cărnuri și a hainelor la preț redus care în ajun mai acopereau încă silueta inițială, se constată că era vorba de Monique Poinsard, secretară-șefă la primăria din Cérillac. Cloșcă prolifică, soție model, această proletară fruntașă milita cu avânt în partidul comunist, încă de la intrarea trupelor sovietice în Praga, în 1968, când i se trezise predispoziția pentru ordine și pentru lucrul bine făcut. Înclinațiile îi erau zilnic puse în practică, prin alungarea asistaților, chipurile nevoiași, care dovedeau, în completarea formularelor lor, un individualism

deviaționist. Monique Poinsard ar fi putut tot atât de bine să devină o catolică ferventă, în memoria lui Philippe Pétain, dar bineînțeles că nașterea ei prematură, în 1944, contrazisese acest scenariu generos.

După câte se pare, Monique Poinsard fusese sfâșiată de trenul Paris–Hendaye. La patru și douăsprezece minute fix, confirmă șeful gării din Cérillac, ca omagiu postum adus defunctei, cea care se adăpa din exactitate și punctualitate ca din tot atâtea ugere bune de muls ale birocrației.

În afară de cei șase copii Poinsard, care nutreau față de mama lor o adorație tâmpă, susținută de fapt de o lipsă de obiectivitate de sorginte genetică, nimeni din Cérillac nu plânse după acest catarg municipal. Soțul ei, Henri Poinsard, meșteșugar blândut și pescar cu mulinetă, pe care ea îl călărea prin tot patul în speranța de a fi însămânțată cu progenituri roșii, pentru că milita până și cu fundul, trebui să se abțină să intoneze *Internaționala* la vestea zdrobirii de pe calea ferată, care îl arunca deopotrivă în prăpăstiile văduviei, ale libertății de gândire, de cuvânt și de acțiune și ale despuierii în vacanțe, până la nivelul „maselor muncitoare", după expresia inventată de ea ca să-i desemneze ouăle.

Cât despre Rouchoni, nici ei nu o regretară câtuși de puțin. Atunci când fuseseră nevoiți să i se adreseze pentru obținerea câtorva ștampile administrative, indispensabile pentru achitarea scaunului cu rotile sofisticat al lui Christian, coana Poinsard îi făcuse să simtă din plin, cu gingășii perifrastice

de pachiderm, că handicapații imobilizați nu sunt viitorul omenirii. Era un mod de a spune că ar fi fost mai uman să-și fi înecat pruncul încă de la naștere, așa cum se face cu cățelușii supranumerari, pe timp de pace, și cu evreii, în vremuri de război.

Puțini cerillachezi plânseră deci cruda trecere în neființă a lui Monique Poinsard, dar începură să intre cu adevărat în panică, mai ales femeile, și nu numai ele, ci și aceia dintre bărbați care erau îndrăgostiți de jumătatea lor, cei care se obișnuiseră cu practici heterosexuale și, în sfârșit, cei care nu știau să-și fiarbă nici măcar un ou.

Totuși, cum inspectorul Granot răsese până și zidurile, în căutările sale, pereții din Cérillac deveniseră imberbi. Degeaba îl înconjurară detectivi dintre cei mai galonați, veniți de aiurea, nu ajută la nimic, încă se mai bâjbâia. În afară de sexul victimelor, nici o altă legatură concretă nu permitea stabilirea vreunei corelații între cele trei omoruri.

— Nimic nu dovedește încă faptul că ar fi vorba de omoruri. Ipoteza unei serii de accidente nu trebuie îndepărtată, recită Boucharoux.

După ce observă că omul e un nimic pe lumea asta, măcelarul Labesse atrase atenția că, dacă este teoretic posibil ca o tânără burgheză să se prăbușească, din zăpăceală, în propriu-i puț scos din uz, iar o comunistă practicantă s-o pornească la plimbare, din greșeală, la ora patru dimineața, pe sub trenurile cu destinația Paris, este în schimb prea puțin verosimil ca o negustoreasă oarecare de mărunțișuri

să se spintece de la gât până la buric dintr-o simplă neatenție.

— Încă unul, ceru Jacques pe un ton atât de lugubru, încât ceilalți doi crezură o clipă că tocmai comanda un al patrulea omor.

— Spune-ne, domnule doctor, dumneata, un om cu carte, zise Boucharoux, pompând mașinal berea în paharul mustind de amăreală, Jack Spintecătorul își viola cumva victimele?

Cu o bunăvoință prefăcută, antifeminist prin tradiție și prin educație, ca marea majoritate a bărbaților, inclusiv a femeilor, cârciumarul din Cérillac, fără să ajungă până la a le urmări consecvent pe fete cu o privire de porc leșinat, se mira ca și Alain că uciderea lor ar fi putut avea mobiluri provocate de la brâu în sus.

Jacques îi răspunse că nu, că spintecătorul din Londra, în afară de câteva lovituri de cuțit aplicate pe ici, pe colo, nu-și permitea nici un gest deplasat față de victimele sale.

— Și totuși, tipul ăla era un adevărat maniac sexual, nu-i așa?

— Da.

— Deci, și al nostru ar putea să fie…

Boucharoux spuse „al nostru" cu tonul umflat de șovinism local, ca și cum ar fi fost vorba de vreo ruină galo-romană sau de o echipă de fotbal incomparabile.

— Poate, încuviință fără vlagă Jacques, pe care această dezbatere sterilă îl sâcâia cu atât mai mult

cu cât îl distrăgea, fără voia lui, de la acea beatitudine călduță, prin care își anestezia starea morbidă. Dar comparația se oprește aici. Victimele lui Jack Spintecătorul erau niște târfe. Nuanță. Scrântitul acela se socotea un justițiar, un Zorro antiveneric specializat în hetaire. Al nostru, după cum îi spui dumneata, țintește mai sus. Dacă scopul lui ar fi fost să pedepsească viciul, nu i-ar fi făcut felul Adelinei Serpillon, care era mai virtuoasă decât o gaură de șobolan.

Rouchon râse prostește de această comparație aproximativă ivită din adânca lui încețoșare cerebrală. Acum i se făcuse rău. Suferea de dureri intestinale umilitoare și își purta pică pentru că-și irosise ziua între false angine și furuncule-n fund. Christian își mâncase iar rahatul, Claire murise, iar Catherine, dărâmată, o plângea fără el. O ploaie care-ți tăia tot cheful, aritmică, enervantă, izbea în *la* minor ochiurile de geam murdare.

— Și dacă asasinul e o femeie?

Asta venea de la Boucharoux, cu nasul în pahar, cu umerii lăsați, ca și cum, după această necuviință, s-ar fi așteptat să primească un braț de lemne în cap.

— Femeile nu ucid femei, unu la mână. Și chiar dacă o fac, nu o fac în felul ăsta, doi la mână, spuse Labesse, al cărui ton hotărât se trăgea de la tămâioasă. Femeile nu-și folosesc nici cuțitul de bucătărie, nici mușchii. Femeia otrăvește, repetă el cu emfaza îmbufnată a inspectorului școlar ce reproduce strigătul karibului american în fața unei clase de înapoiați mintal cărora prea puțin le pasă.

Televizorul din spatele barului transmitea imaginea unei spicherițe naționale care își lua rămas-bun de la viteii ei. Sonorul fusese tăiat, însă privirea-i frumoasă, care îi reflecta prostia, și vulgaritatea de nedescris a surâsului de ființă născută prin cezariană erau grăitoare pentru sărăcia de idei a discursului ei.

— Îmi vine să vărs, spuse Jacques.

capitolul VII

Oamenii cumsecade de prin partea locului cereau cu surle și trâmbițe un vinovat. Ar fi preferat un străin de comună, dar singurul negustor ambulant de șosete, care zăbovise mai multe nopți la Hotelul Europa și care ar fi fost un asasin acceptabil, pentru că avea accent armenesc, putuse să dovedească lesne că prezența sa în trenul Paris-Henday anihila bănuielile acuzatorilor grăbiți cu privire la posibilitatea ca el să o fi aruncat pe Monique Poinsard sub roțile aceluiași tren. Mulți îi purtară pică fiindcă păstrase biletul pentru chitanțele de decontare căci, în afară de intonația de pe alte meleaguri, femeia de serviciu de la hotel mai băgase de seamă că obișnuia să cânte în germană arii din opere și că punea ketchup pe fasolea verde, ceea ce ea nu făcea. Un sindrom de anormalitate care, în vremuri mai puțin materialiste, l-ar fi dus la un linșaj civilizat, așa cum nu se mai practică acum decât în Armenia. În orice caz, femeia de serviciu făcu toate aceste mărturisiri parohului Montagu, care-i zise că-i proastă chiar în fața firidei sfântului Denis, căruia i-ar fi căzut capul de pe umeri de mirare dacă

nu ar fi fost deja decapitat, în urma răzbunării altor civilizați.

Cât despre sat, există întotdeauna câte un idiot care poate oricând sluji drept criminal de rezervă atunci când comis-voiajorii de aiurea înșală așteptările. La Cérillac erau chiar doi idioți ai satului, dar, după cum spunea Jacques, Christian nu se mai punea la socoteală, nu era destul de deștept ca să fie idiot. De altfel, deși avea șaptesprezece ani la data evenimentelor, vlăstarul Rouchonilor cântărea sub treizeci de kilograme, își dădea cu stângul în dreptul la fiecare pas legănat, ca de rață (când o pornește, s-ar spune că se întoarce, zicea tot Jacques). De aceea, escapadele prin cameră îi erau limitate la traseele feroce ale unui combatant, desfășurate între fotoliul și patul lui, trasee care îl sleiau de puteri, lăsându-l de fiecare dată bodogănind sub ploaia de sarcasme autonimicitoare ale tatălui și sub lacrimile mamei. Hotărât lucru, nu! Christian Rouchon, care nu putea nici măcar să se masturbeze fără să-și bage genunchiul în ochi, nu putea fi vinovat de cele trei crime.

Al doilea idiot al satului, în schimb, era un suspect de rezervă pe cinste. I se spunea Clinclin Gentleman. Clinclin, pentru că șontâcâia, și Gentleman, pentru că fusese găsit, în urmă cu douăzeci și cinci de ani, părăsit în scutece, pe capacul de closet din toaleta bărbaților de la sala de bal din Cérillac. „Salvați-mi copilul sau trageți apa", se putea citi pe sulul de hârtie igienică, scris probabil de mâna mamei

infame, vreo prostituată cinică și, fără îndoială, scatofilă.

Clinclin Gentleman era exact ceea ce, în termeni medicali, se numește un cretin. Adică, patologic, suferea de o stare caracterizată prin tulburări psihice care îi limitau gândirea la sobre griji materiale, sub nivelul cursului școlar elementar (al clasei întâi).

De altfel, fusese plasat de la bun început la Asistența Publică din Limoges, unde trăia în bună înțelegere sau, mai curând, în bună tâmpenie cu câinele portarului. Cu acest animal, tot atât de prost, de șchiop și de bastard ca și el însuși, Clinclin își împărțea porția de Canigou cu călduroasa fraternitate nemaiîntâlnită decât în jurul cutiei de carne de vită conservată pe care bătrânii lupi de mare o deschid cu dinții când trec de Capul Horn în sensul interzis.

De la vârsta de douăzeci de ani, Clinclin Gentleman ducea o viață independentă și liniștită, de care Cérillac-ul nu avea de ce să se plângă, ba chiar dimpotrivă. Robust și înfloritor, el ajuta la muncile câmpului, o făcea pe gunoierul municipal, ducea colete și săpa grădinile fără să strice vreodată florile, pe care le adora. Trăia într-o anexă comunală, sub gradenele terenului de fotbal, pusă la dispoziție de municipalitate. Drept chirie, păzea porțile de fotbal pe timpul nopții, iar ziua stropea filimica de pe alei. În duminicile cu meciuri, își călca bereta, se stropea din plin cu lavandă și se posta din vreme, pentru

după-amiază, la intrarea în vestiare, unde râdea cu lacrimi, cu un râs de copil răsfățat, de fiecare dată când vreun jucător îi dădea câte un pumn zdravăn în spate, spunându-i *Ducon*. Seara, când ei plecau și sărbătoarea se încheia, se așeza turcește în mijlocul peluzei și, stând singur acolo, la lumina lunii, scotea un fluierat cum numai privighetoarea oarbă mai știe să o facă.

Când zvonurile începură să răspândească numele lui Clinclin Gentleman, Catherine Rouchon, părintele Montagu și alți câțiva contribuabili cu sânge rece alertară puterea publică locală și a provinciei asupra urgenței imperioase de a calma spiritele.

Pe 20 mai, la patru zile după moartea lui Monique Poinsard, grasul prefect Moret își făcu o apariție care atrase atenția la jurnalul regional televizat. Își pusese haina închisă la culoare și-și luase aerul de om cinstit, ca să le spună familiilor victimelor nevinovate, fără să-l bufnească râsul, că el se alătură durerii lor și că se va face totul, așa și pe dincolo. Își exprimă totodată speranța că poliția, a cărei tenacitate bla, bla, bla. Și totuși, mai apoi, când Jacques se întreba dacă acest hopa-mitică unsuros venise acolo numai ca să o scoată din sărite pe machieza de la FR 3 Limoges, el le ceru cerillachezilor să-și păstreze demnitatea, în spaima lor legitimă, iar femeilor să-și aleagă o oră a stingerii, așteptând deznodământul acestei afaceri neplăcute a cărei cumplită încercare vom putea să o depășim împreună, una, alta și-ailaltă.

Telefonul sună pe când se derula genericul. Doctorul Rouchon era căutat urgent de laborantul farmacist. Acesta din urmă tocmai le descoperise, duse pe lumea cealaltă, pe farmacistă, pe mama ei și pe cele două fete ale farmacistei, aflate toate în jurul ceainicului. Erau călduțe și încă rumene. Suit pe gheridonul unde ele își puseseră zaharnița, mica oală de lapte și ultimul tricotaj cu lână Pinguin, Clinclin Gentleman suspina plin de tandrețe.

capitolul VIII

Survenită pe neașteptate, după înmormântarea celei de-a treia victime a „genocidului asupra femeilor din Limoges" (Radio Limoges), sau a „blestemului perigourdin" (Radio Périgueux), nimicirea ginecеului spițeresc cerillachez suscită curând un savuros freamăt de oroare, care depăși cu mult fruntariile „acestui pitoresc târgușor, de la confluența surâzătorului Limousin cu înverzitul Périgord" (FR 3 Lille).

Vulturi ai condeiului se năpustiră prin împrejurimi, însoțiți de șacali negri, pitiți în spatele obiectivelor lor scotocitoare de rahat. Veneau să hăituiască suspinele, să întineze mâhnirile, să dizolve durerile intime, să etaleze suferințele unora și mărunțaiele însângerate ale altora, să pângărească moartea, ca să-și vândă fițuicile.

Mai erau și ziariștii și fotoreporterii. Unul dintre ei, François Marro, care lâncezea la un săptămânal de stânga, dar altminteri inteligent, își fixase domiciliul la Boucharoux. Cârciumarul cel dolofan închiria o cameră spațioasă deasupra barului, dar numai șase luni din an. În restul timpului, depozita acolo

merele din livadă și brânzeturile pe care le făcea el însuși și le vindea în băcănie. Îi spunea acestei încăperi odaia normandă, pentru că mirosea a cidru și a vacă, desigur, dar și în amintirea unei femele de viking rătăcite acum zece ani pe drumul spre Sarlat, pe care o culesese și o frământase trei zile și trei nopți și căreia nu avea să-i uite nicicând sânii lăptoși, vocea dogită și sălbăticia de prădător carolingian, dovedită sub pătură.

— Hmm! Ce frumos miroase aici, înăuntru! exclamă Marro.

Era un ziarist adevărat. Un truditor al faptului divers. Relata viața cu un bun-gust al cuvântului, cu un respect pentru limbaj și cu grijă pentru evenimentul trăit, cu o minuțiozitate în migălirea portretelor umane care făceau din articolele sale tot atâtea minuni de profesionalism. Astfel, când prindea „pontul", fițuica lui Marro avea ultimul cuvânt în fața confraților, ca o madonă de Botticelli într-un stand plin cu obiecte ieftine de cult din Lourdes. Scurt în picioare și lung de nas, el avea cincizeci de ani, costumul de flanel boțit al rasaților săraci, dispreț pentru rock-and-roll, o mare patimă pentru iahnie și pentru operele lui Edmond Rostand și o alcoolemie suspect de ridicată — tot atâtea calități care aveau să-l facă simpatic lui Jacques Rouchon. Acesta din urmă, după un prim schimb de amabilități (trei Suze-cass pe ici, trei Picon cu bere pe dincolo), îl însoțea în odaia normandă, mergând în urma lui Boucharoux, care gâfâia.

— Ceea ce miroase frumos aici, domnule, spuse cârciumarul, este amintirea merelor și a brânzei albe. Închipuiți-vă că...

— Mai miroase și a sex și a corabia vikingă, i-o reteză Jacques, care se cam săturase să asculte cum amicul lui își povestește cavalcada scandinavă.

În aceeași seară, după ce examină două amigdale și trei ficați chistici, telefonă acasă, ca să o anunțe pe Catherine că nu vine la cină, să o asigure de temeinicia iubirii lui trecute și să o roage să-l sărute din partea sa pe leguma de fiu al lor.

Marro îl invitase să cineze, cu intenția fățișă de a reconstitui împreună întreaga afacere, pe cât posibil în termeni mai binevoitori decât cei ai poliției, ai cărei spadasini fandau în gol, ascunzându-și deruta și incompetența în spatele aerelor misterioase și preocupate ale unui Hercule Poirot de serie B.

La rându-i, Jacques avea și el câte ceva de spus și avea chef să-i vorbească acestui om, a cărui elegantă deznădejde de ratat de elită nu putea decât să-l seducă. Aleseseră un han unde se mânca bine, în afara târgului, al cărui patron plesnea de trufie de când născocise un ficățel cu mânătărci „la care ciupercuțele, tâmpitule, nu se dezlipesc de ficat, tâmpitule, când le tai, tâmpitule". Numai pentru atât, el nu-și dădea aerele de mare star al ciorbelor pe care atâția neînsemnați maeștri bucătari le afișează atunci când reînnoiesc conceptul ciorbei de varză, înlocuind sarea grunjoasă cu zahărul de trestie. De altfel, nevesti-sii, Gilberte, îi plăcea Mozart,

și-și lăsa uneori sânii grei să adaste pe umerii consumatorilor, având în atingerea ușoară gingășii de libelulă care îl făceau să tresară până și pe călătorul incredul. Sub șervetul alb, așezat pe genunchi, el simțea atunci o furnicătură imperceptibilă până în vârful mădularului lui amorțit, căruia nu-i venea să-și creadă boașelor și zvâcnea în cuibarul cald asemenea puișorului ațipit ce și-ar fi lungit gâtul la întoarcerea mamei pentru o nouă îndestulare neașteptată.

În timpul cinei, ca să se apropie și mai mult, cei doi bărbați schimbaseră între ei, pe dibuite, idei asemănătoare și-și manifestaseră gusturi comune, așa cum fac copilașii care, necunoscându-se încă, își ating prudent părul înainte de a îndrăzni să-și împrumute jucărelele, atunci când s-a spart gheața.

La țigară, între brânzeturi și profiteroluri, fiecare dintre ei îl cucerise deja pe celălalt.

— Acest Clinclin Gentlemen...

— Gentleman, îl corectă Jacques, cu o rigoare bolnavă.

— Scuză-mă. Îl crezi în stare să le fi omorât pe cele patru muieri Ganaché?

— Nu. El este un scumpic, un dulce. Un țânc. Nici genetic, nici incidental, n-a dat nici cel mai mic semn de nebunie ucigașă. Pe de altă parte, are o minte prea firavă și este prea emotiv ca să fie în stare să organizeze cu sânge rece o otrăvire colectivă cu cianură. Nici nu este atât de dat dracului încât să poată înșela vreo bănuială: când au apărut

jandarmii, o dată cu mine, și când l-au întrebat „Nu cumva tu ești cel care-a făcut-o?", el și-a cerut iertare și s-a cățărat pe perdele. Iar atunci când Granot i-a arătat fiola de otravă, golită pe jumătate, de pe șemineu, a crezut că nu mai sunt supărați și le-a spus că da, îi este sete.

— Dar ce căuta el la văduvă la ora ceaiului? După cum se spune prin oraș, astea patru, străbuna, fie-sa și cele două domnișorele care se pregăteau pentru Saint-Cyr, nu erau genul care să-și bea apa fiartă cu cretini înregistrați ca atare.

Făcură haz împreună pe tema Saint-Cyr-ului. De fapt, Chantal și Patricia Ganaché erau fiicele unui general de brigadă care murise ca un erou, în timpul unui act cu o bombă sexy musulmană, în ajunul acordului de la Evian. Îi frecventau pe doi purtători de trenă de la Școala de cavalerie din Saumur, și unul, și celălalt cu mărul lui Adam ținguiat și cu frumoasele priviri albastre din Vosgi. Spițeresele erau tot atât de înflăcărate ca și gravura în alb-negru reprezentând „vița de vie atacată de mană", din ediția pe 1972 din *Petit Larousse Illustré*. Înzestrate cu un spirit ospitalier, obișnuit la blănurile de dulap, spițeresele din Cérillac nu primeau niciodată pe nimeni în afara celor doi spilcuiți mai sus-numiți, a unui unchi interesat, care venea după aspirine, și a parohului Montagu, ce nu ezita să se scuze că nu poate să dea pe acolo, inventând împărtășanii de ultim moment.

— Este foarte simplu, spuse Jacques. Toți respectabilii amatori de linșaj vor să-l spânzure pe Clinclin

de orice pom și cu orice preț, pentru că, într-adevăr, dacă nu se găsește grabnic un vinovat, înnebunim cu toții. Așa că spaima îi orbește. Uită să mai și gândească. Clinclin era la alde Ganaché pentru că șoferul microbuzului din Limoges, care livrează farmaciei rezultatele de laborator joia seara, avea chef să se ducă la cârciumă. El i-a încredințat coletul lui Clinclin.

— Și laborantul?

— Ciocnea un păhărel la Boucharoux, cu șoferul.

— Atunci — îmi închipui — când cucoanele își savurează băutura la etajul întâi, el are datoria să stea în farmacie.

— Așa e. Iată de ce el și șoferul, fiind în culpă față de rutina lor zilnică regulamentară, nu au spus nimic poliției. Sfâșiați între teama lor meschină de a primi o lovitură de riglă peste degete și eventuala trimitere la răcoare a unui nevinovat, cu atât mai potrivit să fie înhățat cu cât nu este în stare să se apere, ei nu au ezitat.

— Unde o să ajungem, dacă până și printre săraci sunt într-adevăr ticăloși? spuse ziaristul, suspinând ironic.

Legănându-și șoldurile și fredonând languros uvertura din *Don Giovanni*, Gilberte apăru triumfal, fluturând sub sânii ei ca porțelanul de Limoges profiteroluri desăvârșite, acoperite cu ciocolată neagră adevărată, amăruie, cu gust violent, puternic, exotic, tot atât de îndepărtat de banalitățile curente pe cât este deșertul Gobi de orașul Ermenonville.

Cei doi bărbați sorbiră pe îndelete aceste minuni, înainte de a se cufunda din nou în holocaustica sagă locală, care îi preocupa mai mult decât pe Gilberte: ea își servea clienții pe aria *Răpirea din serai.*

— Nu mă tem de nimeni, spuse ea, aducând vinul alb de Sauternes. Am asta, adăugă ea, teatral, dezvăluind, lipit de pulpe cu două jartiere roșii, un pistol de 11 milimetri în stare să decimeze brontozaurii.

— Până la urmă, reluă Marro, în afară de unitatea de loc și unitatea de sex, ne învârtim în jurul cozii. Deși, de trei zile de când îmi storc creierii cu privire la această afacere, am întors-o pe toate părțile. Am ajuns chiar să verific datele de naștere ale celor șapte femei, în cazul că am avea de a face cu vreun maniac al horoscoapelor, alergic la anumite teme astrale feminine. Știu, divaghez, încuviință el, văzându-l pe Jacques cum își ridică sprâncenele a mirare, dar, la urma urmelor, dacă un tip pașnic nu s-ar fi dus să scotocească, fără nici o speranță, prin mașina de gătit cu lemne, ucigașul Landru nu ar fi fost prins niciodată.

— Nu era mai curând o sobă cu cărbuni?

— Scutește-mă…

— Marro, uită-te la mine. Nu sunt beat, în seara asta. Și, vai, sunt încă prea tânăr ca să mă fi ramolit…

— Până acum așa e, încuviință celălalt, făcând la rându-i cu ochiul.

— Atunci, ascultă-mă, ipoteza ta astrologică, pe cât de nerealistă pare la prima vedere, ei bine, ți-o spun…

— Hai, spune-mi.

— Ei bine, ipoteza astrologică, față de ipoteza mea, e beton, e mai puțin abracadabrantă decât mărirea taxelor publice din luna august. Uite.

Atât din nevoia de discreție, cât și ca să sublinieze faptul că era conștient de enormitatea vorbelor sale, coborî glasul, apropiindu-se de vecinul său până când cele două nasuri, strălucind prematur de sangvinitate bahică, se atinseră într-un mod comic.

— Știi dumneata, domnule Marro, dumneata care ești un om cult, știi ce este un anofel?

— O insectă, un țânțar...

— Bravo. Mai exact este, alături de culex, unul dintre cele două feluri de țânțari mai răspândite în lume. Femela anofelului este cu mult mai veninoasă decât seniorul de Gambais. Ca vector al paludismului, ea a ucis o grămadă de oameni și o grămadă de negri.

— Ca să nu le mai punem la socoteală și pe negrese.

— Firește. Nici pe handicapați.

— Ei bine?

— Ei bine, uite: la fiecare dintre victime am văzut câte un țânțar. Am văzut unul pe nasul Adelinei Serpillon. Un altul, pe toaleta lui Claire Jolly, un al treilea, pe un exemplar din *Mein Kampf*, din baia familiei Poinsard. Iar un al patrulea, pe peretele gri cu floricele al cumetrelor Ganaché. Pe primul și pe al doilea, i-am văzut întâmplător, dar de atunci îi caut, adăugă el, de parcă ar fi vrut să se

scuze. Am reușit să-l prind pe cel al spițereselor. Am controlat în *Enciclopedia entomologică* a lui Charton-Malague. Categoric: era sigur un anofel femelă.

— Iartă-mă, dar... hmm... și ce-i cu asta? îndrăzni să întrebe Marro, pe tonul dulceag care li se servește nebunilor irecuperabili spre a-i îmblânzi, în așteptarea ambulanței.

— De câte ori ai mai văzut dumneata țânțari tropicali deplasându-se prin Périgord pe la jumătatea lui mai?

— Care va să zică... habar n-am. Nu sunt țânțarolog. Se poate ca în iarna asta vara să fie mai timpurie? amestecă el borcanele, neliniștit de insidioasa deviere a discuției lor spre paranormal.

— Nu. Duminică a dat înghețul. Crede-mă, Marro. Un anofel aici, în mai, este tot atât de puțin probabil ca o carte de Jean Genet la un halterofil.

— Te cred, bătrâne. Te cred. Dar te întreb din nou: ce vrei să spui cu asta?

— Claire a fost ciupită de un țânțar. Avea pișcătura pe braț atunci când a fost scoasă din puț.

— N-a împins-o țânțarul acolo, înăuntru, spuse Marro, tulburat.

— Nu, iar mizeria aia din Twinings-Tea-ul cu bergamotă al cumetrelor Ganaché n-a fost nici ea pusă de un țânțar. Dar acum să te știi: toate patru au fost pișcate de această insectă.

— Și Adeline Serpillon?

— Nu știu. Ea a fost prima. Nu m-am gândit să controlez înainte de a o îngropa, iar acum ar fi prea

târziu. Dar am toate motivele să cred că și ea a fost ciupită. Cât despre Poinsard, ea era într-un asemenea hal... că ar fi fost ca și cum ai fi căutat un simptom de rubeolă prin tocătura unui steak tartar.

— Mărturisesc că este cât se poate de tulburător, dar asta nu schimbă deloc faptele. Avem tot șapte femei asasinate, numai femei, și tot nu știm de către cine. În schimb, știm de către ce. Iar paludismul nu are nici o legătură cu asta.

— Am recoltat câte o probă de sânge de la fiecare dintre cele patru Ganaché. Mâine voi avea rezultatele analizei.

— Ah, bine! Spune-mi, doctore, îl luă Marro peste picior, dacă este într-adevăr vorba de palu', este grav pentru ele, sau crezi că au vreo șansă să scape?

— Dacă este palu' prin regiunea noastră în acest anotimp, e la fel de grav ca și revenirea ciumei. Dacă nu este palu', este poate altceva.

— Filoxera perigourdinilor?

— Sau hidropizia cameristelor.

Cum aluzia la Jerome K. Jerome îi înveseli, hotărâră, de teamă să nu se adumbrească din nou, să se dreagă cu un rachiu vechi de drojdie, până la ora închiderii. Puțin înainte de miezul nopții, un strigăt din preajmă le dădu fiori. Hangiul tocmai o descoperise pe Gilberte a lui spânzurată în pivniță, atârnând de un streang alb înnodat de belciugul ruginit unde erau odinioară agățați porcii, ca să li se scurgă sângele.

Strania priveliște a pulpelor ei albe, durdulii, cu acea armă de foc lucitoare lipită pe piele, ar fi fost cât se poate de potrivită pentru un film polițist. Dar femeia avea capul vârât într-o pungă de plastic de la Nouvelles Galeries, legată cu sfoară, și fie și numai acest amănunt ar fi fost de ajuns ca să-i anuleze scenei previzibila autenticitate patetică.

Când doctorul Rouchon dezlegă punga, un țânțar iritat țâșni în zbor.

capitolul IX

Se umpluse paharul. Spaima pătrunzătoare ascuțea nervii întinși la maxim. Femeile din târg începură să devasteze raioanele alimentare ale supermarketului, după care se baricadară în cutiile-dormitor din blocuri, prin bucătăriile joase din vechile lor ferme, în cuburile anonime din magherniță. Bărbații își curățau flintele, își scoteau puș-coacele de pe vremea nemților și puștile pentru vânătoarea de iepuri. Negustorii ambulanți, care plasau enciclopedii ieftine, țopăiau printre gloanțe, cârâind înciudați și strivind necruțător cu pantofii lor de oraș gălbenelele de pe marginea trotuarelor.

Sticleți de toate soiurile și cu tot felul de uniforme invadară târgușorul. Din elicopter, ai fi zis că împresurau zona în ochiurile unei plase metalice strălucitoare întruchipate de căștile lor de oțel în plin soare. Un al doilea cerc îl închidea pe cel dintâi, mai întunecat și mai numeros, mai tumultuos și mai febril: oamenii de presă, avizi, însetați, deshidratați, cadaverici, ale căror bloc-notesuri sleite nu se mai nutreau decât cu semne de întrebare. Venea la rând mulțimea anonimă a poporului francez, care se bulucea, umăr la umăr, în ciorchini puțind

a imbecilitate crasă, cu aparate Polaroid, ca să filmeze sânge, sperma și poate chiar puroaie, și cu copilași sfârșiți, urcați pe umerii puternici ai poporului muncitor, cu mușchii injectați cu lichioruri mortale de ananas sau vin negru prost; masele populare, cu jegul lor de necurățat și mugind cu ochii scoși din orbite, ochi de colesterolici, pierduți în curiozități murdare, popor atât de dens și de puțin eterat și totodată atât de naiv, poporul dintotdeauna și pentru totdeauna, cel care chiar crede că el a cucerit Bastilia și a învins la Verdun.

După moartea Gilbertei, chiar a doua zi, ministrul de Interne sosi la Cérillac ca să-și arate emoția trecătorilor. Deputatul din Haute-Vienne, îndeobște mai mult socialist decât omenos, și cel din Dordogne, mai puțin fratern cât centrist, erau extrem de tulburați și înțeleși între ei că ar fi fost obscen să politizeze afacerea. Când, de fapt, le-ar fi convenit asta, dar nu știau cum anume să o facă. Nici un grăsan de notar, nici un militant sindical, nici un întreprinzător înstărit, fie stalinist, fie prin puterea banului, nici o facțiune roșie sau vreun notabil corupt, nici măcar vreun detracat de viță magrebină, nimeni și nimic nu permitea umflarea vreunei gogoși demagogice, în acest mister adânc, mai negru și mai tenebros decât insondabilul adânc al adâncurilor.

Doar feministele — nu cele autentice: cele mustăcioase — reușeau să miște pe ici pe colo câteva

fanatice ale ovarelor, cu sânii bine acoperiți, ademenindu-le cu postulatul prematur conform căruia cu siguranță numai satanobiții ar fi putut să o facă.

Îngrijorată în limite rezonabile, Catherine Rouchon nu mai aștepta să se facă noapte ca să se ducă la Boucharoux să-și găsească bărbatul, la care încă mai ținea cât de cât. Pe drum, trecu pe la presbiteriu, ca să-l smulgă pe abate din mijlocul enoriașilor obișnuiți la acea oră de seară. În împrejurările date, nu era cazul. Numai nevasta lui Labesse, o vită grasă a Domnului, foarte bisericoasă, îndrăznise să-și părăsească măcelaria ca să-l lingușească pe Dumnezeu în scopul pur egoist de a o cruța în groaznica încercare ce le lovea pe păcătoasele locale.

— Ce ți-e și cu noi! Omul nu-i nimic pe lumea asta, părinte, gemu ea, influențată din plin, în căutarea zicalei banale, de două decenii de conviețuire cu un expert în materie.

„Vorbește numai în numele tău, proasto", își spuse Catherine, „și lasă-mi mie părințelul".

În timp ce la primărie alegii poporului bâjbâiau prin ceață — paralizați de lipsa de entuziasm și de incompetența într-ale sufletului proprie oamenilor politici și care îi deosebește pe aceștia de misionari —, nu se avansa cu pași mai mari nici la Boucharoux. Aici, Labesse încerca să-și scoată la mezat ideea de-a le proteja pe femeile din Cérillac închizându-le laolaltă în același loc, altfel spus, într-un singur loc, al cărui principiu îl apăra în virtutea adagiului stâlcit: cu cât sunt mai multe nebune la un loc, altfel spus, într-un loc comun, cu atât se râde mai bine.

— Le plasăm pe stadion, cu turnuri de pază în cele patru colțuri, cu câini-lupi, patrule de jandarmi și împrejmuire de sârmă ghimpată...

— Și strigăm stop în germană, rusă și spaniolă, dacă vreuna dă semne c-ar vrea să fugă, precizează Jacques.

— Degeaba îți bați joc, domnule doctor. Asta-i singura idee bună. Ridicăm corturi și amenajăm instalații sanitare. Dimineața, livrez carnea...

— ...Plus trei sute de sandvișuri pentru ziariști.

— Da. Este singura idee bună. Marcel, mai adu-mi un rând. E o plăcere să bei un păhărel. Un vin de împărtășanie, părinte?

Numeau „vin de împărtășanie" un tămâios pe drojdie, pe care Boucharoux îl păstra îndeosebi pentru preot, fiindcă eticheta menționa numele „comerciantul A. Leluia (Loire Atlantique)".

— Un vin de împărtășanie, confirmă parohul. Mulțumesc. Dar nu aprob soluția dumitale concentrațională, domnule Labesse, pentru că nu ține cont de părerea cerillachezelor. Pe de altă parte, ea ar confirma oarecum o stare de crimă, cam cum se acceptă o stare de război. Ceea ce nu ar face decât să sporească tendința spre panică și să măgulească orgoliul criminalului.

— Probabil ușurându-i sarcina, în caz că ar acționa printr-un bombardament aerian la următoarea lui manifestare, spuse Catherine.

— Asta ar fi în spiritul metodelor lui și ar fi demn de eclectismul său, recunoscu Jacques, care își susținea întotdeauna soția în cazurile de forță majoră.

O tăcere apăsătoare, de-abia întreruptă pe ici pe colo de corul imperceptibil al gâlgâielilor hipoglotice, se așternu pe neașteptate în jurul tejghelei pline. Toți se gândeau la același lucru și simțeau din plin că și ceilalți se gândeau la același lucru ca și ei. Pentru prima oară, încercaseră să schițeze personalitatea unui posibil asasin, dar știau că nu vor merge mai departe, pentru că, din perspectiva bunului-simț comun, nici o ființă omenească, normală sau nu, nu se putea încadra în limitele obișnuitului portret-robot. Opt moarte și nici un mobil, nici un indiciu, nimic palpabil care să poată părea demn sau nedemn de vreo acțiune comisă de un *Homo sapiens*. Nimic. Femei secerate și țânțari extrasezon care bâzâie în jurul lor. Nimic altceva.

Marro coborî din odaia lui cu iz de poame pentru a-și mai dezmorți singurătatea la căldura barului, dar nu percepu aici decât o spaimă adâncă și o frică soră cu moartea. Jacques îi spuse că nici analizele de sânge ale victimelor nu dezvăluiau ceva. Anofelii aspirau globulele acestor oameni numai ca hrană. Ca să-și asigure forța de supraviețuire. Ca să facă pui, viitoare aspiratoare. De fapt, ca și condiția umană. Dar nici cea mai mică urmă de sălbăticiune murdară, generatoare a vreunui rău exotic sau a febrelor ciudate.

— Și totuși, acești țânțari sunt singura noastră legătură între toate crimele, se încăpățână Jacques.

— S-ar putea dovedi cel puțin că aceste femei au fost ciupite înainte să moară? întrebă Marro, mergând la risc.

— Nu, recunoscu Jacques, adânc mișcat, fără să știe cu adevărat de ce. La o adică, ar fi putut să fie atacate de țânțar imediat după ce au murit. Și apoi, la urma urmelor, asta nu schimbă nimic. Ce-ar putea dovedi?

— Asta dovedește, pur și simplu, domnule Rouchon, că tot așa cum există muște de rahat există și țânțari de femei moarte.

— Îmi pare rău. În camera de la ospiciu a mamaiei, victima de azi-dimineață a unei crize cardiace, nu erau țânțari. Și crede-mă că m-am uitat cu atenție.

— Un țânțar nu-i la fel de mare ca un hipopotam roz. Poate că n-ai văzut tu bine, iubitule, spuse Catherine.

Aveau ei o vorbă cu hipopotamul roz. În amintirea unei călătorii în Africa, unde se iubiseră exact ca în cărțile lui Hemingway, cu furie și cu apusuri de soare peste tot: era singurul animal mitic a cărui prezență o accepta el în patul conjugal, în toiul celor mai crâncene pileli.

capitolul X

Nu mică era mândria cerillachezilor pentru castelul lor fortificat. (Se mai văzuseră turnuri de apă mai puțin pitorești, spunea Jacques.) Era un soi de turn din Pisa, dar drept și perforat cu sobrietate de o sută de ferestruici pentru proiectile. Domina viril orașul, de la înălțimea celor treizeci de metri ai săi de pietre galbene și a celor opt secole de existență, cocoțat acolo sus, țeapăn, neclintit, în ciuda celor opt sute de ierni, a sutei de ani de război oțelit și a sutei de mii de imbecili care îi mânjiseră sufletul cu graffiti nevolnice, ca să semnaleze posterității că o iubeau pe Loloche sau că Bergougnier este un cretin.

În 1198, Măria sa Jöel de Bugosy, aliatul lui Richard Inimă de Leu împotriva lui Filip August, își găsise un sfârșit crâncen în fața fortificațiilor din Cérillac. Lâncezind de plictiseală, după paisprezece luni de asediu, tocmai se ocupa cu sodomizarea unui bard scoțian în cortul său când o ghiulea de tun dușman îi zgudui din plin propriile temelii. Curios lucru, la mai puțin de un an, în fața castelului vecin din Châlus, însuși regele Richard răposă într-un chip la fel de grotesc, cu fundu-i leonin

străpuns de săgeata unui arcaș pe când se cufurea vitejește la cinci sute de picioare de fort, în apropierea unei stânci care mai poate fi încă văzută și care poartă numele de „piatra lui Richard".

În timpul războiului din 1939–1945, germanilor li se păruse de tot hazul să-și instaleze comandamentul în castelul din Cérillac, a cărui încântătoare austeritate le plăcuse dintr-un foc. Trăiră acolo până la Eliberare, într-un mod destul de burghez. Niciodată surprinși în flagrant delict pentru scandal nocturn, datorită grosimii zidurilor, nu profitară de ea ca să dezmembreze abuziv rarii patrioți blegi din canton. În marea lor majoritate, aceștia nu mai conteneau să elogieze prietenia franco-germană de cum vedeau instrumentele de ecarisaj, rudimentare și cumplite, din sala de tortură. În fiecare dimineață, mândrii teutoni plecau la hăituit partizani. În fiecare seară se întorceau cu căștile pline de momeli, mânătărci sau castane, după anotimp. Ca să-și omoare timpul, instalaseră electricitatea în castel.

Prin urmare, era un castel frumos, cu tot confortul din anii de război și cu lumină pentru cei ce știau să citească. De comun acord, notabilii oficiali și beți-vanii oficioși hotărâră să le adăpostească acolo pe femeile din localitate care ar fi solicitat acest lucru, ca să se baricadeze, cu cheile la îndemână, așteptând zile mai bune și nopți mai sigure.

Ideea fu întâmpinată cu entuziasm de vreo sută de cerillacheze, care se bâțâiau de frică. Alte cinci sute părăsiseră deja orașul, pentru a se ascunde în

spatele celor mai îndepărtate rude ale lor, al celor mai inaccesibili iubiți, chiar al celor mai exotici cumnați, chinuiți de amibe la Cotonou. Armatei i se ceru să împrumute paturi de campanie, repartizate mai apoi în clădirile anexe, în marea sală de bal și până și pe sub tunuri. Fură îngrămădite provizii în cinci congelatoare împrumutate cu amabilitate de Așezămintele Leroux-Briquet, de pe strada La Tourtière, nr. 17, telefon: 55-19-31, închise duminică și luni dimineața, transport și întreținere gratuite. Apa curentă, datorită Wehrmacht-ului, punea cu atât mai puține probleme cu cât, după cum se exprimase delicat Marcel Boucharoux, „când îți bâțâie fundul, nu-ți mai trebuie apă caldă ca să ți-l speli".

Pe 27 mai, după două zile de la moartea Gilbertei, doamnele cotropiseră fremătând mărețul loc strategic în care atâția masculi însingurați lustruiseră atâtea săbii și zvântaseră atâtea cepuri de butoaie, încât un iz viril de salpetru umed și de armăsar în călduri părea că se mai prelinge încă de pe zidurile întunecate și aspre ca obrajii unui spaniol.

Castelul mort păru să reînvie deodată, prin căldura tuturor femeilor. Erau acolo bătrâne cu sânii lăsați până la podea și cu privirile duse de pe astă lume. Bătrâne împiedicate și boțite, poticnindu-se pe jos, pe unde păreau că se și împrăștie. Bătrâne cu șira spinării frântă de cât trăseseră ca să-i poată înghiți pe bărbați. Bătrâne ce purtaseră în pântece copilași foarte prețioși care muriseră încă din leagăn sau sfârșiseră ca negustori dubioși. Bătrâne care se

așază în prag în cele mai calde seri de vară, ca să aștepte cu nerăbdare ultima lor iarnă, privind cum cad frunzele ruginii, prelingându-se de pe trunchiurile uscate, una câte una, în picături tăcute, ca și viața lor, care se scurge. Bătrâne uitate, pe care bărbatul lor le părăsise, na, că au și trecut opt ani de atunci, în virtutea statisticilor oficiale, și pentru a le da de mâncare cardiologilor.

Și tinere cu sânii tari, care merg țeapăn și privesc drept înainte. Dinții lor sunt taman buni pentru mere, iar burta le este plată. Ele sunt singura rațiune a lumii, pentru că au dreptul la viață și puterea de a înflori iar javra bine dotată care le călărește nu este decât un vector interșanjabil.

Dar erau și fetițe care râd cristalin, ca susurul râurilor, care sar șotronul cu o grație pe care prima balerină nu o mai poate reînvia, care cântă melodios și care se plictisesc deja politicos, făcând haz de puștile de război.

Într-un cuvânt, femei.

În seara instalării lor improvizate, chefuiră zgomotos în sala paznicilor, apoi urcară cu toatele, bătrâne, tinere și fetițe, tocmai în vârful turnului, unde, din partea de jos a orașului, fură văzute dansând farandola până târziu în noapte.

Dansează, dansează, femei care dansează, încântător de insensibile la țânțarii din extrasezon care bâzâie în jurul lor și abia dacă le sâcâie cu acele lor infime.

capitolul XI

Strigătele și râsetele de la castel nu ajungeau până la Catherine, care se cuibărise în biroul ei ca să încheie un eseu tematic despre deviaționismul scriitorilor chinezi între sfârșitul Revoluției Culturale și deschiderea primului butic Pierre Cardin la Shanghai. Ștergea, bifa, hașura, suspina și nu reușea. „Nu-mi place să scriu. Îmi place să fi scris." În acea noapte, mai mult decât de obicei, reflecția lui Paul Morand o obseda în mod deosebit. De fapt, îi înghețase sângele în vine de spaimă. Individualistă înverșunată, refuzase categoric să facă parte din gineceul concentrațional de sus. Fugea de adunările formate din mai mult de o persoană. Renunțase la jocul de șah din cauza numărului prea mare de jucători; ura atât de mult promiscuitatea croazierelor, încât se arunca din vaporetti în mers între San Marco și Giudecca. Într-o deplină armonie cu defunctul mustăcios libertar, socotea că doamna cu coasa nu te duce în paradis, că este mai bine să te plictisești singur decât să fii fericit împreună cu ceilalți, și considera democrația drept cea mai cumplită tiranie, în măsura în care impunea dictatura majorității.

Dar a fi individualist nu înseamnă a fi mai puțin permeabil la spaimă. Și, în noaptea aceea, Catherine Rouchon simți cum se cuibărește în ea o panică insuportabilă, obtuză și hotărâtă ca un șarpe boa. Era singură acasă, împreună cu progenitura ei ofilită. Jacques se afla la cârciuma lui Boucharoux.

Cârciuma Boucharoux era pentru el balonul cu oxigen, papucii, valiumul, iubita, biserica, focul lui de vreascuri, căpătâiul, câinele credincios, cuibușorul și ultimul sfert de oră din recreație înainte de a-și relua alunecarea prin iadul mediocrității cotidiene.

Ea nu avea să se coboare până la a-l suna ca să-i spună că-i este frică de întuneric. O, nu. O, da. O, ba da.

— Așteptați, mă duc să văd dacă este aici, îndrăzni să râgâie Boucharoux, chiar în timp ce lălăiala insuportabilă a lui Jacques masacra corul sclavilor din Nabucco, atât de tare, încât, prin receptor, îi spărgea timpanele Catherinei.

— Jacques, te rog! Vino acasă!

— Care casă?

— Te rog! Mi-e frică. Vino!

— Sărăcuța de tine. Ce crezi că ți s-ar putea întâmpla?

— Jacques, termină! Te implor! Termină. Opt femei cumsecade au murit aici, în trei săptămâni. Nu văd de ce totul s-ar fi isprăvit. Chiar mi-e frică.

— Nimic nu te oprește s-o faci pe maica Tereza printre suratele tale. Rahat, mă doare țeasta. Cred

că alcoolul mi-a făcut găuri prin cerebel, pe unde mi se scurge materia cenușie descompusă, alunecând spre sinusuri. Am să dau ortul popii în curând. Ar trebui măcar să încerci să ții și tu la mine.

— Biet tâmpit. Ticălosule! Ești un stricat. Da, Jacques, ești un stricat.

— Nu mai spune! Știi că, dacă ți-e frică, am eu o chestie...

— ...

— Scoate-l pe Christian din pătuț...

— Nu. Oprește-te.

— Avantajul este că e moale de tot... Ți-l pui pe burtă, ți-l înnozi pe piept, o să-ți folosească drept vestă antiglonț. Și, în plus, este atât de urât, încât sperie până și mușchii... Darămite țânțarii...

— Bietul meu Jacques! Biet bolnav. Ești urât. Ești groaznic. Duhnești a bere până și prin telefon. Să-l mai și mânjești pe copilul ăsta infirm, pe care tu mi l-ai făcut... de asta ești în stare. E demn de ce ai tu între picioare. Îi plictisești pe toți cu umorul tău negru și circul de doi bani. E mai multă imaginație și febră creatoare în platitudinile prietenului tău Labesse. Banalitățile tale put a hoit trist. Ai o disperare plicticoasă, Jacques Rouchon, mă scoți din minți. Toarnă-n tine și crapă! Nu te salut.

După ce puse jos receptorul, își frământă mâinile. Se aruncă pe pat, cu capul în podul palmelor, cu suspine întretăiate, de adolescentă trădată, amestecate cu hohote de râs isterice și sporadice, pentru că i se părea că este tot atât de ridicolă ca și cele

trei sute de femei care se prăvăleau pe cele trei sute de paturi, cu cele trei sute de capete sprijinite de cele șase sute de mâini, în cele trei sute de filme din cinematografia mondială, care nu a știut niciodată să prezinte disperarea feminină decât pe o sofa. Îi făcu bine să râdă nițel de propria-i nefericire. Își purta o oarecare pică pentru că se legase cu atâta asprime de umorul negru al lui Jacques, când și ea însăși, cu toată buna-credință, râdea adeseori de rău, ca să-l alunge, fiindcă râsul, era convinsă, este ultimul colac de salvare. Cel de care se mai agață încă prizonierul din lagărul morții, prizonier care nu se poate abține să nu bufnească în râs în fața ușii de la camera de gazare, fiindcă i-au căzut pantalonii pe vine.

Apoi o cuprinse iar frica, o trecea prin vintre, în valuri electrizante care-i urcau spre ceafă. Auzea clar treptele scării trosnind sub greutatea coplesitoare a criminalului mărginit, vedea aievea perdelele mișcându-se de răsuflarea pe care și-o ținea vampirul însetat. Îi era frică, așa cum îți e rău la gripă. Asta nu putea să treacă de la sine. Își făcu un grog exploziv, îmbibat extravagant cu Armagnac și Cointreau, cu lichior de mandarine și sirop de bambus, și se cufundă într-o baie caldă. Apa călduță, euforia alcoolului, mângâierea rătăcită a propriei mâini pe burtă îi mai puseră ceva bujori în obraji, în timp ce o cotropea o poftă grozavă de a face dragoste. Dintr-o dată, ea nu mai era decât conștiința

delicioasă a propriei dorințe și concupiscența exclusivă a propriei îmbrățișări.

Îl sună pe Alain, care veni imediat, cu apăsătoarea-i disperare de văduv inconsolabil și trupul lui cu o armonie a mușchilor care bătea la ochi.

capitolul XII

După ce pusese telefonul în furcă, Jacques se simțise mai nasol și mai împuțit ca niciodată. Ea îi spusese: Toarnă-n tine și crapă! Un imperativ grabnic, căruia i se supuse neîntârziat, servindu-se cu un Picon cu bere. Când doctorul ajungea în acest stadiu avansat de degradare, Boucharoux nu se mai încurca defel cu maimuțăreli slugarnice. Sticla cu licoarea întunecată și zece halbe brumate se aliniau acum pe tejgheaua de unde Jacques se adăpa direct de la sursa amară a beției sale, închizând un ochi ca să nimerească mai bine paharul. La miezul nopții, Labesse se strecură ușurel spre ieșire, fără să piardă ocazia de a-i preciza patronului că, atunci când trebuie să te cari, e musai să te cari, pentru că, mai înainte de ora cuvenită, e prea devreme, iar după, e prea târziu. Acesta, de altfel, nici nu-l auzi, fiind acaparat cu totul de zarva înăbușită și de bolboroselile obscene și dojenitoare ale netrebnicului vin spumos râgâit de burdihanul lui revărsat.

Sprijinit cu spatele de tonomatul datând de dinainte de Kennedy, pe bancheta din fund, ziaristul Marro încerca zadarnic să împace presbiția sa etilică și lectura din *Paris Match*, părând copleșit de

povara cuvintelor. „Cérillac: oroarea", așa titra pagina dublă din mijlocul revistei, deasupra unui document în exclusivitate care o etala la stânga pe hangița Gilberte, spânzurată în dependințele ei cu punga de la Nouvelles Galeries pe cap, pe un fond de conserve și sticle goale, iar la dreapta, pe aceeași pagină, coborâtă din știreang, culcată pe jos, cu aerul tâmp al morților care își țin ochii întredeschiși. Scotea o limbă lungă, striată cu un maro-vinețiu, efect dezastruos al unei policromii îngălate. La capătul unei prezentări ambigue, plasată chiar lângă această scenă cu dichis din viața rustică a sud-vestului Franței, condeierul încurcat le dezvăluia în esență cititorilor săi că totul, în această afacere, rămăsese cu adevărat în suspensie. Restul paginilor prezentau portretele celorlalte victime. „Imaginea fericirii", afirma legenda sub portretul de la căsătoria cumetrei Poinsard cu victima ei supusă, a cărei privire resemnată dădea de înțeles că este vorba mai curând de nefericire. Gorgona îl strângea vajnic pe acest om cumsecade la pieptul ei, de pe acum uscat, dovedind astfel un simț ascuțit al proprietății prea puțin compatibil cu altruismul împărțirii frățești, propovăduit de religia ei moscovită. Și mai mișcătoare era imaginea unui picnic bucolic la care Chantal și Patricia Ganaché, în costume de baie, sub o umbrelă albă, având ca fundal un Atlantic liniștit, râdeau cu gura până la urechi în fața vieții, cu speranța în ochi și cu pieptul descoperit.

— Fetele sunt mai incitante când sunt vii, afirmă Jacques, așezându-se greoi pe banchetă, lângă Marro.

— Depinde.

— Cum adică?

— Sunt unii care consideră că ele, fetele, sunt mai incitante atunci când sunt moarte.

— Nu te cred.

— Uită-te și tu, zise din nou Marro, deschizându-și ziarul la pagina cu fapte diverse din străinătate. Aici se spunea că un infirmier de treizeci de ani, de la spitalul civil din Memphis (Tennessee), își omora timpul violându-le pe defunctele care nu se răciseră de tot și care îi erau date în grijă pentru toaleta funerară.

— Tinerii din ziua de azi nu mai au respect pentru cuvinte, spuse Marro suspinând dintr-o dată, cutremurat de o furie glacială.

— Vrei să spui pentru morminte.

— Nu. Cuvinte. Tinerii ziariști nu mai respectă cuvintele. Tipul ăsta scrie că infirmierul viola moartele. A viola înseamnă a impune prin constrângere. Or, nu se poate constrânge un cadavru.

Marro conserva, până și în pilelile lui cele mai crâncene, o patimă bolnăvicioasă pentru limbă. Nutrea un respect demodat față de cuvântul potrivit și îl venera pe gramaticianul clasic Vaugelas, în plină eră a videoului. Bărbatul acesta cu înfățișare de urs era în stare să facă o pasiune pentru un conjunctiv bine plasat după un verb ciudat, azvârlit de o gură oarecare, ale cărei buze i se păreau atunci întredeschise pentru un adevărat ospăț verbal. Prin urmare, afișa un adevărat dispreț față de triumfalismul

pedant al mediocrității culturale, aflată în plină desfășurare de forțe, pentru care degenerescența limbajului era cel mai frumos trofeu.

Jacques începu să țină la omul ăsta vetust, a cărui ardoare lingvistică donquijotească îi părea poetică tocmai prin desuetudine. În plină epocă a războiului stelelor și a morții atomice, îl mișca faptul că încă mai există cineva care să pună mâna pe arme în apărarea unui acord gramatical. I-o și spuse, de altfel.

Se îmbrățișară solemn, după cum se și cade la bețivanii sentimentali, și ciocniră din nou cu greu, în sănătatea micuțului Robert, dându-i dracului pe toți groparii acordurilor temporale, pe toți bâlbâiții oficiali și pe toți urlătorii nehaliți ai cântecului francez, care își confundă pârțâielile bucale cu licențele poetice și autorizarea de a bâigui cu specializarea în filologie.

— Totuși, mai bine sari pe o cretină moartă, caldă încă, decât pe o cretină vie, dar rece, spuse Jacques pe neașteptate.

Se gândea cu durere la Catherine și la grozăviile pe care i le bolborosise la telefon. Deodată, îl potopi conștiința propriei prăbușiri.

— Îmi vine să vărs, zise el sughițând. Să mă vărs, dacă s-ar putea. Nici nu poți să-ți închipui cât de greu este să trăiești. Uneori mă apucă la trezie, când stau în pat, în zori, și când ideea de a înfrunta o altă zi îmi întoarce stomacul pe dos. Ăsta este cuvântul. Am senzația concretă că tălpile îmi intră în

picioare, picioarele în burtă și tot așa, până când mi se face lehamite.

— Sfinte Dumnezeule! zbieră Marro spre culisele acum pustii, cu o singură excepție, Boucharoux însuși. I-auzi, crâșmare! Prietenul meu, aici de față, această rușine a caduceului medical, Esculapul ăsta vlăguit, prea bunul doctor Rouchon, este reversibil. Nu-i curios lucru?

— Tacă-ți gura, Marro. Nu mai am mult până la delirium. Chiar cred că am să mor.

— Acum, aici, pe loc?

— Exact. Am să mor.

— Doamna cu coasa îl strânge-n gheare.

— P'oftim?

— Moartea te înșfacă. Amarnic.

— E mai rău decât amarul. E acid.

— E de la bere.

— Băiatul ăsta are dreptate. E de la bere, repetă el, turnând niște Alka-Seltzer scoasă din trusă, în paharul început, care se și umflă de mândria unei spume roșcat-întunecate.

— Este frumoasă ca spuma neagră din colțul gurii unui vechi fumător epileptic, zise Marro râgâind.

— Ha?

— Un vechi fumător epileptic este ca un epileptic normal, numai că, în lipsa tutunului, suge cașu. Altfel, de ce crezi că spuma din colțul gurii lui este neagră?

— Beau în cinstea temeiniciei acestui raționament, spuse Jacques, zvântând dintr-un foc zeama scârboasă.

— E mai bună așa?

— Este... e... mai dulce.

— Normal. Acid + bază dă sare + apă.

— Dacă așa zici tu.

Simțea cum îl apucă disperarea și cum i se semnalează în burtă un adevărat dezastru. Un rest de luciditate sfredelitoare îl îndemna să-și înceteze morbida autocompătimire și să se întoarcă acasă, să o încurajeze pe Catherine. Dar nu. Nici vorbă să o facă.

— Naiba să mă ia! Și la ce oi mai fi trăind? întrebă el lustra în stil neopompidou, a cărei simplă prezență în plafon era de ajuns ca să transforme cârciuma tristă într-o cafenea absolut sinistră.

— La ce o mai fi trăind? murmură și celălalt supraviețuitor.

— De ce s-o fi înverșunând moartea împotriva femeilor noastre, în loc să mă ducă pe mine, în brațele ei descărnate, către uitarea definitivă a oricărei tâmpenii...

— Pentru că nu poate. Din cauza coasei.

— Și ce-i cu coasa?

— Nu te poate lua în brațele-i descărnate. Ține deja coasa.

Un râs mai deznădăjduit decât orice speranță în cei de stânga îi făcu să tresară îndelung pe banchetă.

— Închidem, decretă Boucharoux, trezit din moțăială de hohotul de râs.

capitolul XIII

— Am să vă fac injecția mâine dimineață, domnule Andrieux; în seara asta sunt prea beat.

— Îți dai prea multă osteneală pentru o gloabă bătrână ca mine, domnule doctor, spuse pădurarul pensionat, privindu-l cu afecțiune pe doctorul preocupat să-și închidă geanta fără să cadă peste focul de vreascuri.

Ieșind de la Boucharoux la miezul nopții, Jacques hotărâse să treacă prin pădurea Grand Chênier. Îl îngrijora de ceva vreme aritmia cardiacă a moșneagului insomniac și aproape stors de vlagă. Acest bătrânel, care se stingea, era unul dintre puținii lui prieteni adevărați. El îl învățase să dea cu undița la lin, să descopere cuiburile de ciuperci pe sub castani, să le vorbească mierlelor, să coacă tava cu plăcinte și să asculte freamătul vieții din văzduhul nopților furtunoase de iunie. Îl amăra gândul că bătrânul ar fi putut să moară.

Era bătrânul lui. Era un bătrân mândru și demn, și știa ceea ce este cu adevărat important. Cărunt și cu mustățile albite la rândul lor, avea pielea rumenă și netedă, și privirea oțelită. Vocea profundă și gravă, frumoasă ca un sunet de corn în pădure,

îi băga în sperieți pe lupi. O folosea cu bună-știință, nu ca să masacreze melodiile de dans din Auvergne, așa cum o făcea un tâmpit cu pretenții folclorice pe postul FR 3 – Regional, ci, pur și simplu, ca să cânte pe la șezătorile din noiembrie, privind cum trosnesc castanele în spuză. Era frumos ca un druid irlandez.

Ca să se mai trezească un pic din mahmureală, Jacques își lăsase mașina la liziera pădurii și parcursese pe jos kilometrul de drum până la casa lui Andrieux. La întoarcere, nu mai reuși să demareze. Îl apucă furia, pentru că îi reveneau simultan atât curajul de a se vedea așa cum era el însuși, cât și grija apăsătoare de a o ști pe Catherine departe de el, expusă la incredibilul genocid feminin care cuprindea orașul. Tot atât de priceput la mecanică precum un ciung hidrofob la înot în stilul fluture, încercă să se calmeze lovind cu pumnul în caroseria mașinii, înainte de a ridica fără chef capota și de a număra la întâmplare motoarele.

— Nu te mai osteni, bătrâne, îi spuse o voce masculină puternică, venind dinspre hățișurile pădurii. E furtunul de alimentare.

Omul care i se adresase astfel, luminat slab de o lună blândă și un cer albastru-intens, i se păru lui Jacques cu totul oarecare. De talie medie, de vârstă mijlocie, avea o siluetă oarecare, iar trăsăturile feței imposibil de ținut minte. Pe scurt, era o ființă credibilă până la a stârni mila și, în același timp, tot atât de eterată ca un țânțar.

Curios lucru, ființa asta banală era înfășurată într-un fulgarin și ținea deschisă deasupra capului o umbrelă neagră, în plină noapte senină și albastră, în care nici un nor stratus nu se asocia cu vreun cumulus.

— Ce?... Ce faci aici? se interesă Jacques, îngrijorat.

— Vezi că aș fi îndreptățit să-ți întorc întrebarea, spuse omul.

— Te rog să mă scuzi, domnule. M-ai luat prin surprindere.

— Cât despre mașina dumitale, nu-ți mai bate capul, e furtunul de alimentare.

Jacques crezuse întotdeauna că propoziția „e furtunul de alimentare" este doar o formulă de politețe obișnuită la automobiliști. Ca „poftă bună", la cei așezați la masă, sau „hai noroc", la bețivi. Ignoranța lui crasă și disprețul profund pentru tehnica motorului cu explozie îl împiedicară să se întrebe măcar ce însemna sintagma „furtun de alimentare" în expresia „e furtunul de alimentare". Tot așa cum nu-l interesase vreodată cum e cu norocul din expresia „hai noroc".

— Ei bine, și ce are furtunul meu de alimentare?

— L-am mâncat. Știu, am greșit. Dar nu pot să rezist, mă depășește. Încă puțin și ți-aș fi hăpăit și pneurile. M-a oprit doar apariția dumitale inoportună în poiană, băigui el, cu un sughiț din străfunduri. Te rog să mă scuzi. Este zgomotul pe care îl

face stomacul meu când transformă cauciucul furtunului dumitale de alimentare în lipide, glucide, protide și săruri minerale. Mai ales în glucide. Glucidele sunt antidepresive. Le folosesc ca să-mi mai alin spaimele. Acum, domnule, ele sunt groaznice.

Atitudinea pe scurt mahalagească a personajului contrazicea deznădejdea din cuvintele sale. Ținându-se neglijent cu brațul liber de o creangă de copac care-i spânzura deasupra capului, se menținea nesigur pe picioare sub un pom, privind în gol cu o căutătură de pe lumea cealaltă, care făcea din el caricatura muncitorului din schimbul de noapte aflat în metroul spre casă.

— Ce spaime? insistă Jacques, care se simți cuprins de panică.

— Iminența penuriei de cauciuc de pe Ficus.

— Ficus?

— Așa se numește planeta mea.

— Bine. Ascultă, bătrâne. Termină cu prostiile. Dă-mi furtunul și șterge-o.

Incoerența cuvintelor necunoscutului, hainele nepotrivite cu anotimpul, situația cu totul absurdă îl făcură pe Jacques să se ciupească discret de coapsă, prin buzunarul pantalonului, ca să fie sigur că nu visează. Cunoștea prea bine simptomele de delirium tremens, mișcările dezordonate, tremurăturile convulsive, starea febrilă, pe care și le stăpânea cu bucuria nesănătoasă a siguranței că lui nu i se întâmplă așa ceva. De altfel, cei intoxicați cu alcool și atinși de tremens trăiesc un delir oniric, mai frecvent

populat cu brontozauri bicefali sau cu șobolani răpciugoși și plini de dalac decât cu funcționari cvadragenari noctambuli.

— Nu sunt funcționar și am cu mult peste patruzeci de ani, spuse necunoscutul schițând un zâmbet.

— Sfinte Dumnezeule! Dar... îmi citești gândurile, exclamă Jacques, din ce în ce mai neliniștit.

— Ei aș, câtuși de puțin. Dumneata ai vorbit cu glas tare. Liniștește-te, bătrâne.

— Asta pentru că — fără supărare — ai un aer atât de... ciudat, inuman.

— Mi se trage de la faptul că nu sunt un fitecine, zise — umflându-se în pene — straniul anahoret silvestru nocturn, numărându-și unghiile, plin de importanță. Dacă vrei, mă pot metamorfoza pe loc, sub ochii dumitale, ca să te conving, sugeră el, amabil. Ți-ar plăcea să mă transform în... habar n-am în ce anume... într-o sticlă de vin Châteauneuf-du-pape?

— De acord. De preferință, Château de La Gardine. Grăbește-te. Trebuie să mă întorc acasă. Soția mea este singură, pe întuneric.

— '52?

— ...?

— Château de La Gardine-ul dumneavoastră să fie din '52? Te-aș sfătui să alegi '52, care a fost un an excelent pentru viile din Côtes-du-Rhône. Mai ales pentru Château-neuf. La sticla de doi litri, sunt șanse să fie bun până în 1990.

Acestea fiind zise, se transformă într-o sticlă de doi litri. Alb ca varul de spaimă, Jacques îngenunche

în fața sticlei, ca să-i descifreze scrisul de pe etichetă la lumina lunii. Nu lipsea nici măcar codul poștal din Vaucluse.

Simți cum mintea i-o lua razna rău de tot. Ceea ce tocmai văzuse acolo, în luminiș, îi părea la fel de neverosimil ca o bucată bună de brânză Emmenthal într-o crâșmă de pe autostradă. Pe de altă parte, nu era atât de mărginit încât să fie sigur că nu există și alte ființe raționale sub alte ceruri îndepărtate. Era un tip sceptic, care se îndoia cu măsură de cei care dețineau adevărurile absolute. Pus în fața celor mai smintite ipoteze științifice sau extraștiințifice, nu se alătura lesne corului de lupi, înțelepți și doctori care urlau în gura mare demascând șarlatania. Nu pierdea niciodată din vedere faptul că, la vremea lor, Copernic și, mai apoi, Galileo fuseseră socotiți niște smintiți de către proprietăreasa lor și teroriști de către Biserică; dar și că Louis Pasteur fusese taxat drept eretic de fosilele esculapice oficiale, atunci când respinsese, întemeiat, teoria generării spontane a microorganismelor. Se mai gândea că aceleași fosile mai perorează încă prin academiile noastre, ca să-și apere monopolul neputinței față de cancer, blamându-i atât pe radiesteziști, pe vindecători, pe practicanții acupuncturii și pe homeopați, cât și pe purtătorii de cruciulițe sfințite, care declară, la întoarcerea din pelerinajul de la Lourdes, că se simt mai bine. Dar de aici și până la a admite că pitorescul *vulgum pecus*, aici de față, venea de pe altă planetă era un pas intergalactic, greu de parcurs.

— Dacă ai fi fost și tu măcar un omuleț verde... Fii drăguț și închide umbrela aia.

— Asta nu. Nu pot să o închid. Ar fi prea periculos pentru mine. Domnule, sunt solubil în apă, explică el cu gravitatea prudentă cu care sunt anunțați cardiacii că li s-a decimat familia la aterizarea din Baleare.

— A, da? Asta explică prezența umbrelei?

— Acum chiar că ai înțeles. Cea mai mică picătură de apă mi-ar găuri scăfârlia.

În timp ce vorbea, începu să mestece mâneca stângă a fulgarinului său cauciucat, din care smulgea cu dinții fâșii întregi. Jacques fu cuprins dintr-o dată de milă față de acest umanoid dezrădăcinat pe care foamea îl împingea să-și riște viața, distrugând singur unica și fragila apărare împotriva averselor și a pipiului de câine. Deschise portbagajul mașinii.

— Vrei să guști o bucățică din roata de rezervă? îi propuse el.

— Ești foarte amabil, spuse extraterestrul, aruncându-se asupra pneului cu lăcomia conducătorului de cămile rătăcit prin deșert și care dă peste un pepene.

Sătul, în cele din urmă, azvârli neglijent janta peste umăr cu o forță neobișnuită, judecând după puiul de căprioară adormit, aflat la vreo șase sute de metri distanță, care o primi în plină figură.

— S-a făcut târziu, domnule. Trebuie să o șterg înainte de ivirea zorilor.

— Ca vrăjitoarele, își spuse în gând Jacques.

— Fără nici o legătură cu ele, îl corectă ficusianul. Eu nu mă tem de zi, ci de rouă. Numai de rouă. Pe curând, domnule.

În timp ce schița gestul de salut fratern, cu mâna dreaptă ridicată, un țânțar furios îi ieși din mânecă, bâzâindu-și ura minusculă în jurul lui Jacques înainte de a dispărea în lăstăriș, spre o și mai adâncă lipsă de însemnătate.

Ciudatul necunoscut o șterse pe același drum.

După câteva secunde de ezitare uimită, Jacques se aruncă în urmărirea lui. Dar alcoolul, oboseala și aerul rece al nopții îl amețiseră de tot, mai tare decât o bufnitură de buștean la urechile unui iepure. Cu picioarele înmuiate și cu capul greu, nu apucă să facă nici măcar trei salturi din galopul lui grotesc, când își prinse piciorul în prima rădăcină ascuțită. Cu nasul în mușchiul verde, mai curând beat decât mort și mai mult mort decât viu, căzu, zbuciumat, într-un somn greu și zgomotos, bântuit de pescari care își rumegau cizmele.

În zori, o vulpiță pufoasă se apropie să-i adulmece răsuflarea și se îndepărtă ofensată.

capitolul XIV

O geană alburie de lumină a zorilor se ivea acum printre franjurile perdelei. Alain și Catherine își petrecuseră noaptea reînviind amintirea lui Claire.

Așezat pe mochetă alături de ea, care stătea întinsă, bărbatul, sprijinit într-un cot, contempla tihnita frumusețe matură a acestui trup de femeie aflat la apogeul seducției. Cei patruzeci de ani îi stăteau tot atât de bine pe cât li se potrivește roșcatelor verdele. Iminența prăbușirii, care presupunea un gât ridat, părea amânată la calendele grecești, prin regeneratoarea sete de iubire și prin strengăriile sănătoase. Alain fredona, cam fals, o melopee autumnală, ca în atâtea alte dăți, la sculare. Era un cântec mașinal, lipsit de veselie, care îi urca pe buze instinctiv, pentru că mai curând îi venea să plângă, iar Catherine știa acest lucru.

Cu ochii în lacrimi, schiță totuși un surâs amar. Peste o lună și jumătate, ar fi trebuit să plece împreună cu Claire spre Ibiza, ca și anul trecut, la vila în stil maur, extravagantă și albă, înconjurată de buganvillia violete și de garofițe sălbatice roșii, agățate pe coastele aride de la San José. Nu se ajungea acolo

decât cu jeep-ul, luând cu asalt un povârniș de pietre pulverizate, într-un nor maroniu de nisip fin care, în timpul zilei, se lipea de sudoare, iar pe timp de noapte gălbejea fioros totul. În lumina farurilor, spunea Claire, toți acești pini chinuiți sunt vrăjitoare goale, mult prea slabe și exagerat de boite cu pudră de orez.

De la înălțimea grădinilor în terasă, arabo-bizantine, cuprindeai cu privirea tot golfulețul San Antonio, unde o mulțime de suedezi mlădioși, înroșiți ca racul de Ambra solară, se zbuciumau fără rost, așteptând revenirea brumelor în Götaland. La prânz, când soarele era prea puternic, urcau din nou în șir indian până la hotelul Pueblo. Văzuți de la înălțimea vilei, erau minusculi și neînsemnați. Claire, care-i filmase pe peliculă super-8, botezase secvența „Întoarcerea furnicilor roșii".

Catherine se gândea: Mi-e poftă de dragoste.

— Nu ai niciodată o asemenea poftă de mâncare ca atunci când te întorci de la cimitir, spuse ea în șoaptă. Și, adeseori, persoanele cele mai sincer triste sunt cele mai înfometate. Nu-i deșănțat decât pentru dobitoci. Instinctul de supraviețuire te împinge spre bucătărie...

Îi mângâie lui Alain părul. Atingere subtilă, de maximă tandrețe. Mâna ca o boare. Să-l aline pe copilul vinovat.

Și el o privea pe această femeie neîmblânzită, care îi vorbea despre moarte și despre dragoste încordându-și sânii. Teribilă, pofta lui, geamănă cu a ei, îl aruncă asupra femeii.

Ea îi spuse:

— Culcă-te cu mine. Sunt atât de amărâtă!

Își amestecară nefericirile și saliva și se posedară sălbatic. Ea strigă sub el, împingându-i fesele cu frenezia calculată a celor care se bucură nebunește și care o fac până crapă, ca să se înalțe la ceruri. Și o făcu din plin, o făcu până n-a mai putut, așa cum numai femeile știu s-o facă. Iar el, sălbatic și întunecat, frumos ca un taur furios, încordat și asudat, îi frământă burta cu liniștea teribilă a valului care roade țărmul în clipocitul obsedant, mereu reluat. Spume călduțe le umeziră pântecele.

capitolul XV

Între timp, la castel, în lumina tot mai difuză a lunii, străbunicile, mamele, nevestele, amantele, pioasele, târfele, ticăloasele și sfintele, divinele și nasoalele, sclifositele și cele care duceau greul, pudicele și libertinele, cele care agață și cele care inhibă, bronzatele, palidele și cele albe cu pete roșii, femeile credincioase unui singur bărbat și cele care se dăruie soldaților, ca și fetițele, orbitoare prin frumusețea lor fragilă, femeile deci, culcate în sala de ceremonii din turnul central, se agitau sub cearșafuri ca să alunge țânțarii. Annette Boziat, soția grădinarului municipal, se trezi prima, scărpinându-și mașinal gâtul alb și fără riduri.

De-abia se așezase pe salteaua-i ocazională, când un val de melancolie se și abătu asupra ei. Ideea banală și cât se poate de firească de a-și pune papucii i se păru deodată zadarnică, iar efortul de a-și întinde mâna după ei, supraomenesc. Obișnuita revenire la poziția verticală îi era, practic, imposibilă, întu-atât de dureros resimțea inutilitatea ei. Înțelese că niciodată, chiar niciodată nu-i va mai fi poftă de o cafea cu lapte, nu va mai avea chef de ușorul fior stârnit de o pală de vânt în fața transparentelor

întredeschise, niciodată nu-i va mai fi dor de o nouă zi. Se auzi plângând, smiorcăindu-se cu suspine prelungi, al căror șuvoi nedeslușit o dezgustă, și atunci fu cuprinsă de dorința imperioasă de a muri.

Cu un pas somnambulic și maiestuos, cum nu avusese niciodată în câineasca-i viață de gospodină, împovărată de treizeci de ani irosiți cu ridicatul paporniților, ea urcă nobila scară a castelului, ajunse în vârful turnului și sări pe parapet... Țeapănă și cu mușchii contractați, având cămașa de noapte mulată pe trup de adierea vântului, zăbovi acolo, cât pentru un ultim suspin, ca suspendată între viață și moarte. Apoi, desfăcându-și încetișor brațele, în gestul derizoriu al copiilor care se joacă de-a avionul, își dădu drumul spre marele nimic.

Când se izbi de dale, capul ei plescăi neplăcut, ca un ou proaspăt zdrobit de un zid.

Mai apoi, celelalte femei, toate celelalte, tinerele cot la cot cu cele bătrâne, mamele călăuzindu-și fiicele, și alte o sută, îi urmară și se aruncară în gol, reci și imbecilizate, ca turma lui Panurge, ca acea sută de șobolani conduși de sunetul flautului fermecat, pe scurt și, în sfârșit, ca o armată în marș.

Încetul cu încetul, zorile impudice ridicară vălul de umbre de pe harababura de membre încâlcite și înnodate în moarte ca într-o atroce orgie surprinsă de Jeronimus Bosch într-un Auschwitz durduliu.

capitolul XVI

La șapte dimineața, Jacques încă mai zăcea în mușchi, cu pântecele înghețat, cu gura amară și capul prins ca într-o menghină; vedea stele verzi din cauza durerii care-i exploda peste tot, dinspre orbite spre occiput.

— Minunată craniostenoză, doctore, murmură el, într-una din acele autoconsultații delirante care îi anunțau de obicei trezirea, trecerea subtilă de la sfârșitul beției la începutul mahmurelii. Temporalul își împinge excrescențele sub parietal. Asta produce cheaguri în talamus, de unde provine o perturbare a rețelei senzitive și o destabilizare punctuală a funcțiilor vegetative majore. Totul este cât se poate de complex. Este ceea ce se numește *ericius mordante* sau boala ariciului întors pe dos. Din cauza țepilor care vin pe dinăuntru. Asta dă durerile de cap.

Cuprins de o greață scârboasă, printr-un efort supraomenesc, reuși totuși să se așeze cu fundul în țărână. În timp ce încerca zadarnic să-și scuture mânecile murdărite de pământ, dând din cap cu grația afectată a unui bolnav de parkinson plictisit, simți primele semne chiorăitoare ale disperării mărunțaielor sale. Îi venea să urineze, să urle, să verse, să moară, fără — și la ce bun — să fi văzut Napoli.

Cu capul între mâini, încercă să-și pună rânduială în gânduri. Ce căuta el aici, în zori, stând pe jos, lângă mașină? Portbagajul din spate era deschiat. Se sculă în picioare, bâjbâi, se împiedică și căzu într-un rug de mure. Înjură de toți Dumnezeii, se ridică și porni din nou, amorțit și asudat, spre mașina căreia îi ridică iute capacul portbagajului. Lipsea roata de rezervă. Normal. O hăpăise marțianul, spuse, adresându-se cricului. Dar sub cortexul lui înțepenit, ideile se orânduiau din nou. O dată în plus, își populase delirul etilic cu personaje fantasmagorice, cam prăpăstioase, care îl trăgeau de picioare atunci când sforăia prea tare. Îmbibat cu băuturi ordinare, onirismului său îi lipsea adeseori distincția. Erau aici prea puține trăsuri și lipseau catifelele, și nu apăreau niciodată zeități tricefale plutind pe Gange. Visa la nivelul floricelelor obișnuite, al părăluțelor, avea coșmaruri cu buget restrâns, a căror sărăcie îi alimenta remușcările de alcoolic.

Se așeză la volan, dar nu reuși să demareze. Urlă, gemu, trânti portiera și-și propuse să-i dea un picior în fund mecanicului care, în urmă cu opt zile, făcuse revizia mașinii. Ideea că totul i se trăgea de la furtunul de alimentare îl sâcâia cu atât mai prostește cu cât nici măcar nu știa ce organ misterios se ascundea sub această denumire.

Între timp, se făcuse ziuă de-a binelea. Dorința aprigă de a se întoarce acasă puse din nou stăpânire pe el. Își spuse că mersul pe jos i-ar face bine și o porni iute pe drumul pustiu, mărginit de pâlcuri

de castani tineri care fremătau în boarea călduță. Prin contrast, limpezimea dimineții îi făcea odioasă propria-i decădere interioară; lungi pasul, ca să-și stimuleze reîmprospătarea aerului în carapace.

Se hotărî apoi să-și scurteze drumul prin partea de sus a orașului, ca să ajungă mai repede. La cotitura potecii nepietruite, care marca vechea incintă fortificată, înțelese că la castel se petreceau lucruri neobișnuite. Nu distingea încă decât vârful turnului înalt, dar pe măsură ce se apropia de acesta percepea tot mai bine o rumoare stridentă. Curând, putu să vadă siluetele cu căști agitându-se în spatele zidurilor. Altele își iteau capetele printre crenelurile drumului de gardă și priveau în jos, înainte de a pleca iarăși alergând, de parcă s-ar fi declanșat un incendiu.

La intrarea pe aleea semeață se izbi de un cordon de poliție. Lăsați-l pe doctor să treacă! strigă cineva.

Exuberanța holocaustică a priveliștii puse definitiv capăt beției lui Jacques. În spatele unei îmbulzeli gălăgioase de sticleți și de pompieri, un morman însângerat și bălțat de trupuri de femei, mai mult sau mai puțin zdrobite, se întindea pe iarba șanțului de jur-împrejurul castelului. Cu brațele deschise, cu mâinile întinse sau cu pumnii strânși, cu picioarele sau cu fundul în sus, cu priviri rătăcite ori cu gurile căscate, secătuite de sânge sau încă îmbujorate, surâzătoare sau înspăimântate, nici una nu supraviețuise.

Cu carnețelul de însemnări în mână, inspectorul Granot reprezenta de minune culmea nedumeririi

polițienești. Îi spuse lui Jacques că așteaptă întăriri de la Limoges și Périgueux și că îi era tare frică de reacțiile cerillachezilor, care aveau să se trezească în curând să-și numere moartele. Boziat, grădinarul municipal, descoperise toată grozăvia cu o jumătate de oră în urmă, când își căutase ferăstrăul în magazia din anexele castelului. I se făcuse rău după ce-și găsise nevasta înțepenită peste brutăreasă, dar chiar dacă nu-și mai veni niciodată în fire pe deplin, atunci se dezmeticise repede și-i putuse anunța pe jandarmi, mai înainte de a se cufunda într-un discurs bântuit de osuare pornografice, de care beneficiau acum preacuvioasele măicuțe de la spitalul din Carlac. Aici, o ambulanță îl transportase direct spre sala de decompresiune pentru diverșii posttraumatizați și multiplu șocați.

Catherine! Jacques își spuse că ea și-ar fi putut schimba părerea în timpul nopții dând fuga să li se alăture la castel suratelor ei întru sex, după groaznicele cuvinte pe care i le scuipase în urechi la telefon, în plină beție, înainte de întâlnirea lui cu extraterestrul. Dar care extraterestru? Te-ai țicnit de-a binelea, bătrâne, își spuse el, alergând ca un bezmetic spre vechea capelă-muzeu a palatului, de unde, în sfârșit, ar fi putut să dea un telefon. Dar nu cumva am visat și convorbirea telefonică? Se opri brusc. Își reluă cursa. Ba nu. Ba da. Țâșni în biroul paznicului. Smulse receptorul din mâna unui plutonier țanțoș care raporta grozăvia în dialectul birocratic, adresându-se prefectului Moret.

Catherine nu răspundea. Nu era acasă. Dar puștiul? Ce făcuse cu puștiul proasta asta? urlă el, intrând în cârdășie cu țanțoșul birocrat care, umflându-se în pene, îi specifică, în termeni cominatorii, iminența internării lui administrative pentru ultraj la adresa micului magistrat în exercițiul mărunțelor sale funcțiuni. Luându-l drept martor al suferințelor sale pe sfântul Marțial cel de ghips, uluit în firida lui, Jacques, greu lovit de o durere conjugală și paternă asociate, îngână spre cer blesteme într-atât de scârbavnice, încât Dumnezeu, numai pentru că le auzise, hotărî să se autoexcomunice până pe 30 iunie, dată care, din fericire, pica tocmai în ajunul zilei sfântului Marțial.

— Rouchon, liniștește-te! Panica poate să crească și fără ajutorul dumitale.

Era Marro. Ajunsese primul, desigur, cu mult înainte ca sirenele și zornăitul ajutoarelor să-l fi trezit pe condeierul local încă amețit de cheful din ajun, de la masa festivă anuală a Asociației pescarilor celibatari, pe care dispariția femeilor îi afecta, firește, mai puțin decât îi tulbura pe monogami.

Ajunsese primul, cu sufletul la gură, după ce venise în goană, împins de la spate de propriu-i fler, și sigur că se afla deja în căutarea unui telefon. Ziariștii caută întotdeauna un telefon. Supraviețuirea lor atârnă de acest fir. Necroza jurnalistică se caracterizează, la începuturile ei, prin inapetența telefonică a reporterului. Subiectul continuă să caute câte un colțișor la vreo tejghea de bar, pentru căldura

sufletească și pentru un tămâios, dar dă semne evidente de anorexie cronicărească dacă omite să ceară convorbiri interurbane. În cele din urmă, i se încredințează necroloagele, unde numele său nu va apărea decât o singură dată, în chenar negru, ca și la autorașii de cronichete mondene.

— Catherine nu este acasă, strigă Jacques. E la grămadă, alături de celelalte. Și cu fi-miu. Din cauza mea, e clar, e vina mea. Azi-noapte, ți-aduci aminte, m-a implorat să vin acasă, iar eu, ca un împuțit, un bețiv ordinar, de rahat, i-am aruncat în față toate murdăriile spurcate și uite, acum, ea s-a dus, cu băiatul meu cu tot. Oricum, nimănui nu-i pasă, că doar el era dus dinainte.

Perorând, o rupse la fugă spre maldărul de femei stâlcite. Nimeni nu-l putu opri. Se aruncă neobosit în grămadă, așa cum se afundă reumaticul resemnat în cada de nămol.

— Ei, doctore? îl întrebă Granot când Jacques reveni la suprafață, plin de sânge și de lacrimi.

— Ei bine, bătrâne, cred că pot afirma, fără să mă înșel, că ne aflăm în fața unei hecatombe. De fapt, Granot, n-ai văzut-o cumva pe nevastă-mea? Se pare că n-a participat la partida de sărituri.

— Mba! Mba! mugi o voce de dincolo de mormânt, pe care el o recunoscu imediat.

Numai Christian Rouchon, cu riscul de a umili orice corn de vânătoare, putea emite dizarmonii atât de dezgustătoare ca să-și strige tatăl. O făcea cu atât mai mult zel cu cât creierul lui de legumă nu-i

oferea decât cu zgârcenie ocaziile de a-l deosebi pe autorul zilelor sale de un parcometru automat. O bucurie fără margini lumina atunci chipul încrâncenat al acestei contrafaceri de homuncul și el bătea din palme, fără să-și atingă degetele, cu grația unui K.G.B.-ist novgorodian masacrându-l pe Rahmaninov ca să-l facă să-și mărturisească fuga în *re* major.

Acum, această nimica toată de copil plutea în brațele mamă-sii, alături de părintele Montagu, care îi desfăcea scaunul cu rotile de cealaltă parte a cordonului de polițiști. Bunul părinte fusese chemat ca să sfințească in extremis leșurile de la temelia fortului. O luase în mașina lui și pe Catherine, care îl căutase ca să-i comunice temerile privind dispariția lui Jacques. Acesta, ultimul dintre cei din urmă, îi sări de gât ca s-o acopere cu sărutări tardive, dar prelungi. Ea mirosea a kinetoterapeut, a parfum Eau sauvage și a Palmolive, dar bărbatu-su nu luă în seamă toate astea. Catherine era în viață, numai asta conta. Apoi îngenunche în iarbă și luă în mâini capul surogatului de fiu, pe care-l mângâie îndelung, cu tandrețea disperată care ne face să-i dezmierdăm pe copiii noștri defuncți sau ca și morți. Se pipăiau toți trei, fericiți că trăiesc. Dintr-o dată, Jacques își conștientiză egoismul. În mijlocul acestor moarte, claie peste grămadă, al căror sânge i se usca pe mâini, în aerul călduț al răsăritului, siguranța că nevasta lui nu era printre ele era de ajuns ca să-i readucă zâmbetul pe buze. Așa e omul: dacă pușiul lui își prinde degetul cel mic în axul pedalei de la

tricicletă, cel mai înflăcărat susținător al ajutorării lumii a treia uită imediat să mai plece să-i îngrijească pe micuții înfometați, pentru ca, în schimb, să dea fuga la farmacia din colț, în virtutea unei legi sacre a speciei, care impune ca salvgardarea grăsuțului deget mic familiar să o amâne la calendele grecești pe cea a celor o mie de burți goale îndepărtate.

Cam așa gândea Jacques Rouchon, luându-și în brațe familia. Fie ca aceia pe care îi doare mai tare măcinarea zidurilor Veneției decât scurgerea de apă din propria baie să arunce primii cu piatra în el.

capitolul XVII

De la defilarea utopiștilor în amurgul epocii gaulliste nu se mai văzuseră atâtea căști de sticleți pe metru pătrat. Dar manifestantele erau moarte, iar funcționarii Companiilor republicane de protecție și pază nu loveau decât în corul celor optzeci de vânători pe care îl lălăiau cu obrăznicie din străfundurile autocarelor lor austere, așteptând să le vină schimbul. În afară de două–trei pete întunecate, amestecate cu pământ, doar iarba terfelită de tropăitul atâtor pași mai dovedea, la lumina lunii, agitația de peste zi. Prevăzut cu o draperie în partea cea mai înaltă a turnului, de către șase duzini de copoi, castelul era luminat din plin, răsuna de voci masculine și de uși trântite, ca în ajunurile zbuciumate ale cruciadelor de odinioară. Elita forței publice naționale fusese convocată de urgență ca să-și prezinte ipotezele asupra acestei înfiorătoare afaceri, care, dacă nu se luau măsuri, avea să-și dezvolte neîntârziat ramificațiile mult prea departe, riscând să zdruncine fotoliul prezidențial de la Élysée, al cărui ocupant trăia cu spaima să nu-i fie deranjat fundul de acolo.

Ministrul de Interne venise chiar în acea dimineață ca să se fotografieze la Cérillac. Cu un aer grav și liniștitor, în mijlocul emoției extraordinare stârnite de cele o sută de noi decese, el le radiorecomandase cerillachezilor și cerillachezelor să nu se lase stăpâniți de o teamă pe care nimic nu o justifica. „În stadiul actual al anchetei", explicase el, „nu suntem în măsură să afirmăm că este mai curând vorba de crime decât de vreun virus misogin necunoscut".

După ce reuși să pună în spinarea opoziției eventualitatea unei responsabilități privind degradarea moravurilor civice în Limousin-ul de Jos, se duse să repete aceleași banalități și la televiziunea națională unde, având drept fundal târgi și claxoane de ambulanțe, știu să arate țării exemplul stăpânirii de sine, calea speranței și profilul său stâng, cel fără negi.

În fața ecranului, Labesse și Boucharoux, baricadați în cârciumă, ajunseră de comun acord la concluzia că ne-ar trebui un război strașnic și că tu ai spus-o, scrobitule.

capitolul XVIII

După ridicarea cadavrelor, Jacques, Catherine și aproximația încâlcită care le ținea loc de progenitură se baricadară grabnic la ei acasă. Între castel și casă, mașina Catherinei fusese controlată de șapte ori de jandarmi, C.R.S.* și polițiștii comunali, departamentali, naționali și militari, ca și de neomilițienii mișcării „Legitima Apărare a văduvilor și taților neconsolați din Cérillac", creată în aceeași dimineață și care căuta zadarnic magrebini, pentru că nu se știe niciodată. Dar nu găsiră nici unul, ultimul emigrant cunoscut părăsindu-și în grabă reședința din Cérillac după zdrobirea trupelor lui Abd al-Rahman și după supunerea Aquitaniei, la ordinele lui Charles Martel, cu douăsprezece secole mai înainte.

La drept vorbind, orașul se afla în stare de asediu, deși nimeni nu putea să precizeze cine era asediatorul și nici măcar să fie sigur că ar fi existat vreodată așa ceva. Casa lui Rouchon era cel mai strict

* Compagnies Républicaines de Sécurité — unități mobile care formează rezerva generală a poliției naționale franceze. (*N. ed.*)

supravegheată, datorită faptului că ea adăpostea singura femeie supraviețuitoare din oraș. Șemineul era plin de trăgători de elită, în suporturile de ghivece stăteau pitiți luptători antitero, iar șase inspectori în civil, așezați pe banca de lemn din grădină, citeau ziarul *Le Monde*, ca să nu atragă atenția. Seara, ciudat de liniștită de altfel, nu era tulburată decât pe ici pe colo de protestele lor, pentru că era o bancă de cinci persoane.

După ce-l hrăni pe Christian în stilul „gânsac îndopat", adică înfigându-i lingurița până în preajma duodenului, pentru că el nu știa să înghită și, simultan, să-și privească și mama, Catherine, moartă de oboseală după o noapte de dragoste și de spaimă, urmată de o zi de groază, căzu lată. Nu mai apucă să-și scoată chiloții, semn sigur de tulburare la această femeie a cărei deviză „nu se știe niciodată" nu fusese nicicând dezmințită, încă din adolescență.

Întinzându-se pe pat, Jacques se simți năpădit de o emoție deosebită în fața surâsului liniștit al acestei femei, propria-i soție, care, deși o făcuse să sufere cât se poate de mult, i se mai și dăruia, în plin climat de teroare, copilăroasă și ușoară, mai proaspătă și mai feminină, în patul ei bleu, decât o odaliscă de opal pe o catifea turcească. Faptul că numai ea rămăsese în viață în orașul cuprins de nebunia ginefagă i-o făcea și mai prețioasă. În acea clipă, o iubea atât de profund, încât, simțindu-se însetat, bău un pahar cu apă.

Se lăsase noaptea, când un brigadier blindat veni să-i bată la ușă ca să-i spună că Marro François, mare reporter independent, voia să-l vadă și, în consecință, iată-l.

Hirsut și agitat ca un jucător de rugbi întors triumfător la vestiar, Marro tocmai dictase articolul cel mai apocaliptic din cariera sa. În ciuda spaimei pe care avea să o provoace, se simțea pe moment liniștit, ca actorul care, la sfârșitul premierei, își lasă răgazul să respire puțin înainte de a-și face griji pentru următoarea reprezentație. Era convins că meseria de jurnalist nu este o meserie morală, în sensul civic și religios al termenului, și că ea constă în informarea tuturor despre orice și tot timpul, în virtutea adagiului hegelian: „Cine pune botniță la ou pune botniță la bou."

Marro se interesă politicos de Catherine și de metazoar, înainte de a se tolăni pe canapea și de a cere un whisky cu sifon, fără whisky.

— Acum, când avem o sută opt cadavre, nu am aflat nimic nou. Ce nebunie! murmură el, scuturându-și căpățâna cât ditamai biloiul. Esențial este ca nevasta dumitale să fie bine păzită.

Își întări spusele, pe care le-ar fi vrut liniștitoare, ridicându-se ca să-și lovească ușurel laba roșie de coapsa lui Jacques, cu acel gest cam stângaci care se face între prieteni ca să arăți că ții la cineva, fără să fii patetic.

— Trăim niște vremuri demente și de rahat, dragă doctore. Afacerea asta nu are nici o noimă.

Aseară, înainte să ne întâlnim la Boucharoux, mi s-a întâmplat ceva prea puțin omenesc. Nu ți-am povestit în fața consumatorilor subdezvoltați de la tejghea, care se eternizaseră la bar. Și apoi, hmm!... apoi nici nu mai erai în stare să mă asculți.

— Nici dumneata să povestești ceva cât de cât coerent.

— Recunosc. Uite! Se înnopta. Mă întorceam de prin împrejurimi, când am avut parte de o întâlnire foarte ciudată. Nu departe de locul numit Grand Chênier, știi unde? Pe taluzul drumului, ședea un omuleț care își lua gustarea. Deși era timp frumos, el se izmenea sub o umbrelă.

— Doamne, iartă-mă! spuse Jacques, pe care o presimțire îl și scurmă dintr-o dată.

— Mi s-a părut ciudat și de aceea, când am ajuns în dreptul lui, am frânat. Tâmpitul ăla era gata să înfulece o vechitură de pantof de tenis.

— Dar atunci, lanaibadareînregulă, îl asigură Jacques, visul meu nu era vis.

— Ce vis?

— Nimic, zi-i mai departe.

— Am crezut că am vedenii. Am demarat din nou. După un kilometru, am făcut cale întoarsă. Ca să fiu sigur. Tipul dispăruse. Am intrat în lăstăriș în căutarea pompivorului. Parcă intrase în pământ.

Uluit de mărturisirea prietenului său, care confirma existența irealității la care fuseseră martori, Jacques îi povesti în cele mai mici detalii și noaptea

lui, fără să omită inimaginabilele pretenții ale extraterestrialității ficusiene privind intersanjabilitatea.

— Așadar, nu am visat. De altfel, am și un fel de dovadă: mașina mea este tot în pădure. Fără furtunul de aprovizionare.

— Ce facem? Ce putem face?

— Luăm mașina mea și o funie, ca să o remorcăm pe a dumitale. Și ne întoarcem acolo.

— Și Catherine? N-aș vrea să o las singură.

— Nu este singură. Sunt mai mulți sticleți pe proprietatea asta decât zănatici mondeni în presa de stânga. Nici măcar un țânțar nu s-ar putea strecura prin cordonul musculos al acestor mamifere care au depus juramântul de credință, adăugă el, arătând cu mâna colonia parazitară care păzea grădina. Las-o pe soția dumitale să doarmă.

— Aluzia la țânțar a fost intenționată? spuse Jacques, care tresări se. Nu, nu, nu-i nimic, se grăbi el să adauge, văzând consternarea lui Marro, care-l dojeni.

— Viața, domnule doctor, este destul de complicată în rahatul ăsta de loc uitat de lume ca să mai vii și dumneata, colac peste pupăză, să ne scoți ochii periodic cu temerile țânțarologice. Nu, pe bune, insistă el, bătându-și ușurel cu palma vecinul, cu vaga speranța să-l scuture de obsesie.

— O.K., O.K., admise Jacques. Fac abstracție de asta. Să mergem. Dar bâzâie mai bine cine bâzâie la urmă.

Serviciul de ordine îi lăsă să iasă, cu slugărnicia supusă pe care câinii de pază o arată de obicei față de husarii încălțați cu cizme și pe care muritorii o manifestă adeseori față de medici.

capitolul XIX

Se schimbase vremea. În amurg, se făcuse din nou răcoare. Vântul bătea acum dinspre nord. Luna nu se mai zărea decât cu intermitență, între două înaintări de mase mătăsoase de nori cumulus, cenușii. Un alt mod de a spune că, de fapt, noaptea se lăsase foarte jos.

Mașina lui Jacques — cine ar fi mișcat-o? — nu se urnise din loc. Înainte de a o găsi, în semiobscuritatea tufișului, cei doi bărbați trecură printr-un prim moment de groază, atunci când Marro se lovi de un obstacol dureros de consistent care-l făcu să geamă înfundat. Era cotorul roții de rezervă, pe care ficusianul îl aruncase prin urzici după ce înfulecase miezul până la jantă. În acest gest fatal — după cum își reamintește emoționat cititorul filobambist —, își găsise groaznicul sfârșit un pui de căprioară nevinovat. Micul leș, cu blana-i catifelată, zăcea de altfel la câțiva pași de acolo și Marro călcă peste el cu celălalt picior și mai căzu lat o dată.

— Îți jur că, dacă pun mâna pe pseudomarțianul dumitale, îl fac eu să-și halească umbrela, bombăni el, scuturându-se furios.

— Îl așteptăm? propuse Jacques.

— Așa aș vrea. Se întoarce el, sigur. Nu ți-a terminat toate roțile.

Se instalară înfrigurați în limuzină. Mohorâți, nefericiți, foarte plictisiți, hămesiți. Ora suptului trecuse și erau gata să plângă, când Jacques își aduse brusc aminte că avea o butelcuță de rom în torpedo. Era un rom ordinar, numai bun să întoarcă pe dos până și clătitele. Lor li se păru grozav. O cucuvea pudică își luă zborul când se apucară să intoneze balada fecioarei Maria răscrăcărata. La miezul nopții, sforăiau cam cum duduie două sobe de cărbuni, cuibăriți unul într-altul.

Nu pentru mult timp.

O zguduitură de o amplitudine necunoscută pe scara Richter îi trezi curând și, trebuie să o spunem, făcându-i să tresară puternic. Se cutremura mașina. *Se*, acesta era el, Cel de nemărturisit, Cel de pe altă lume, Rătăcitorul rătăcit, care scutura roata din spate cu ambele mâini și din toate puterile lui supranaturale, până când reuși să o scoată de pe ax.

— Dar chiar că-i tâmpit spiridușul ăsta! se burzului Marro.

Cei doi bărboși ieșiră din mașină bombănind. În penumbră, de-abia îl zăreau pe ficusian, care lăsase jos roata ca să-și apuce iar nelipsita-i umbrelă neagră.

— Vă rog să mă scuzați, domnilor, spuse el pe un ton onctuos, dulce-acrișor. Nu v-am văzut. Dar eram tare înfometat. De ieri n-am mai înghițit nimic

altceva decât două-trei flecuri, nu prea proaspete, și un elastic de jokari*.

— Ăsta nu-i un motiv să înfuleci mașinile altora, spuse Jacques.

— Mai ales când aceștia sunt înăuntrul lor, supralicită Marro, arătând dezaprobator cu degetul mare spre ființa cosmică. Și așa, deci, sunteți de pe altă planetă, spuse el ducându-se să-l adulmece pe sub umbrelă. Iertați-mă, dar îmi păreți cât se poate de obișnuit, ca tip. (Adăugă apoi, spre Rouchon:) Gata, i-am zis-o.

— Dar cum ați ajuns până la noi? se miră Jacques, care căuta cu privirea prin tufiș vreo eventuală navă spațială.

— De la Roissy am luat un taxi până la gara Austerlitz și apoi trenul până la Bussières-Galant. Cu schimbare la Limoges.

— Ascultă, domnule...? se interesă politicos Jacques.

— Kohaine. Jean-Christian Kohaine.

— Domnule Kohaine. Să nu-i socotiți pe oameni mai naivi decât sunt. Ca să călătorești prin spațiu, trebuie cel puțin să te propulsezi cu ajutorul vreunei forme de energie, al unui carburant.

— Noi suntem propulsați de energia disperării, domnule Rouchon. Credeam că ați priceput asta.

---

* Joc de copii asemănător cu „la pelote basque", practicat cu ajutorul unei rachete de lemn cu care se lovește o minge legată de un elastic lung, el însuși atașat de o cutie țintuită de sol cu o greutate. (*N. ed.*)

Ca să-şi exprime mai bine compasiunea, Marro se înclină, făcând o reverenţă ironică.

— Şi am putea afla mai precis cărui fapt îi datorăm onoarea vizitei dumneavoastră?

— Studiile efectuate de sateliţii noştri de spionaj ne-au dezvăluit faptul că, în ciuda prădăciunilor hoardelor sălbatice de buldozere xifofage isterice, încă mai există arbori de cauciuc pe această planetă.

— Ah, da! Haleală. Tot haleala.

— Bineînţeles. Vedeţi dumneavoastră, domnilor, noi nu invadăm Pământul de bunăvoie. Ficusienii sunt un popor la fel de paşnic ca şi al dumneavoastră.

— Ce frumos... dar... n-am auzit eu bine sau chiar aţi spus că aţi invada Pământul? întrebă Jacques îngrijorat.

— Păi, visez... visez... repetă Marro pierit, luând maşina drept martor al nefericirii lor şi al nebuniei tulburi a situaţiei.

— Credeţi-mă, la început, intenţiile noastre nu erau belicoase.

— Iar acum, dacă înţeleg eu bine, cam aşa ar fi?

— V-o repet, nu eram agresivi. Ne gândeam doar să cucerim Amazonia, şi asta cât se poate de discret...

— Deghizându-vă în sticle de doi litri de vin Château-neuf-du-pape, daţi-mi voie să spun, nu aţi fi trecut neobservaţi de triburile jivaros.

— Dar, vai, continuă potenţialul ficusian, sateliţii noştri nu sunt echipaţi pentru schimbările meteorologice, iar această lacună i-a costat viaţa pe iluştrii noştri pionieri, morţi pe malurile fluviului Amazon.

— Vă temeți de căldură? se încumetă să întrebe Marro, politicos.

— Nu de căldură. De umezeală.

— Îți amintesc că domnul este solubil în apă, îi suflă Jacques ziaristului la ureche.

— Unde mi-e capul? Unde dracu' este planeta asta a voastră de rahat? întrebă Marro care, ca reporter conștiincios, nu începea niciodată vreun articol fără să știe cine, ce, când, cum, de ce și unde.

— Pe aici, în sus și la stânga, pe lângă soiul ăla de constelație în formă de tigaie, precizează ficusianul, arătând spre cerul înstelat. Scuzați-mi lacunele de erudiție științifică în domeniul astronomiei. Eu exercit profesiunea de entomolog interspațial. Cu stelele, nu vă fie cu supărare, n-am nimic de împărțit.

Dar Jacques nici nu-l mai asculta. I se produsese în minte un declic care îi sfredelea creierii ca un ceas deșteptător. Între ultimele volute ale înceţoșării provocate de alcool, pe care răcoarea nopții tocmai o spulberase, o idee fulgerătoare și lugubră, strălucitoare ca un soare de moarte îi ilumină deodată orizontul închis.

— Domnule Kohaine, se încumetă el, cu o voce plată, ați spus cumva, acum o clipă, că ați fi entomolog?

— Într-adevăr.

— Marro! strigă el, zgâlțâindu-și amicul. Marro! Țânțarii. Țânțarii de pretutindeni și mereu în preajma cadavrelor de femei din Cérillac.

Jurnalistul se albi la față. Îi era teamă să înțeleagă. Sau, cel puțin, să întrezărească vreun crâmpei de explicație.

— Ticălosule! Târâtură! Ești pe cale să ne omori cu țânțarii dumitale. Ei, îți dai seama, continuă el, adresându-se vreunui mistreț noctambul care ar fi culeș ghinda prin frunziș cu un grohăit rătăcit, tipii ăștia distrug în tihnă umanitatea cu țânțarii lor, iar ție nici nu-ți pasă, îți vezi liniștit de ghindele tale... Nu mai ține, domnule Kohaine, așa nu mai merge, răcni el, ridicându-l pe ficusian de reverul impermeabilului său, pe jumătate mâncat. N-am să te las. Am să te omor, domnule Kohaine. Nici măcar nu ar fi o crimă, din moment ce nu ești o ființă omenească.

— Ți-ai ieșit din fire, dragule, spuse încetișor ficusianul.

— Dragule! Ce, nu ți-e bine? I-auzi! Amalgamul ăsta de deșeuri selenare îmi spune mie dragule! Pe dracu', las' că ți-o coc eu. Ți-o coc eu, repetă el, orbit de mânie, sugrumându-l tacticos pe invadator, pe care acest atentat la propria-i viață îl afectă prea puțin.

— Dă-mi drumul, te rog! mârâi el, sufocat. Fă la copac.

— Ei, nu mai spune, ce să fac la copac?

— Îți citesc în urină. De abia te mai ții. Asta te enervează. Fă la copac. Ai să te liniștești.

Ignoranța într-ale psihologiei omenești constituia, în mod evident, unul dintre punctele slabe ale ficusianului, în tentativa lui diplomatică de dialog

cu specia umană. Nu trimiți așa, nitam-nisam, să urineze pe cineva care te strânge de gât. Tragicul care învăluie de obicei o tentativă de crimă nu poate fi decât afectat de asemenea sugestii. Uluit, Marro slăbi strânsoarea criminală a degetelor sale de pe gâtul lui Kohaine și se întoarse fulgerător ca să se desfacă la prohab, lângă un stejar, căci, într-adevăr, crăpa de o nevoie niagarică de a se ușura. Începu să-și dea drumul. Nu pentru mult timp. Străfulgerat de o idee de moment, care îi susținea dorința de a ucide, efectuă o semiîntoarcere cam ca în baletele lui Nureev, fără să-și lase din mână chestia urinară pe care o ațintì spre ficusian. Acesta făcu un salt înapoi, totuși nu destul de rapid. Atins de trei picături pe gambă, începu să se văicărească într-un asemenea hal, încât ar fi putut să înmoaie până și un butuc de foc, în timp ce un soi de fum gălbui și sulfuros ieșea din pantalonul lui de un cenușiu-șters.

— M-ați schilodit, domnule Marro, mă văd silit să vă ucid cu orice preț. Este exclus să mă dizolvați. Aici este în joc supraviețuirea Ficusului.

Acestea fiind zise, se volatiză preț de o optime dintr-un studiu interpretativ de excepție al lui Liszt, ca să reapară, un sfert de măsură muzicală mai târziu, sub forma unei nicovale zburătoare. Acest obiect neobișnuit se ridică mai întâi până în vârful copacilor. Rămase o clipă suspendat în aer, apoi, cu viteza unui obuz, a cărui densitate totală o și avea, se prăvăli fluierând în țeasta lui Marro, care-și dădu duhul pe câmpul de onoare și cu mădularul în mână.

— Recunoaște că a căutat-o cu lumânarea, spuse nicovala, înainte de a-și recăpăta forma ficusiană.

Jacques își strânse pumnii până când i se albiră degetele. Se apropie de cadavrul culcat pe iarbă, al cărui cap nu mai era decât un terci însângerat unde pluteau amestecate frânturi de creier și smocuri de păr. Degetele lui Marro se mai zbătură câteva secunde, picioarele i se întinseră și asta a fost tot.

— Dar… tocmai mi-ai omorat prietenul, domnule, spuse Jacques suspinând. Este absolut dezgustător. Nu pot lăsa nepedepsită o asemenea chestie. Am să te pedepsesc. Nu știu cum, dar am să te pedepsesc, repetă el, în timp ce, cu mișcări de somnambul, jupuia un trunchi de copac ca să-i smulgă o bâtă derizorie.

— Dă-i drumul, te rog. Ești ridicol. Nu mă obliga să te omor și pe tine. Nu că mă laud, dar sunt mai puternic decât cel mai puternic Dumnezeu al vostru.

— Nu există cel mai puternic Dumnezeu al nostru, suspină Jacques, aruncându-și bâta.

— Tocmai asta spuneam și eu.

Jacques se lăsă în jos, mai degrabă decât se așeză, cu spatele sprijinit de un pom, își prinse capul în mâini, ca să nu-l vadă celălalt, și se lăsă pradă unei apăsătoare dureri, ca de copil, cu suspine care zguduie umerii și cu mici gemete înduioșătoare.

capitolul XX

Preț de o bună jumătate de oră, Jacques se adânci în durerea lui. Ca mulți falși mizantropi, care de fapt iubesc prea mult oamenii ca să-i accepte pe cei mediocri, folosea cu zgârcenie termenul de prieten pentru a-și desemna astfel vreunul dintre semeni. Îl cunoscuse pe Marro de prea puțin timp ca să-și fi pus măcar problema dacă merita acest calificativ. Insuportabila frustrare provocată de dispariția jurnalistului, îi confirma faptul că ținea la el mai mult și mai tare decât la cei câțiva amatori de mondenități medicale la care, de altfel, nici nu mai lua parte de mult.

Această moarte brutală îi răsucea cuțitul în rană, iar imposibilitatea concretă de a o putea răzbuna îl copleșea. Se simțea strivit de sentimentul înfrângerii totale.

— E mai bine așa, spuse invadatorul, punându-și ușurel mâna fără umbrelă pe brațul lui Jacques. Vă sunt recunoscător că ați redevenit rațional și că ați înțeles că sunt — cu toată modestia — invincibil pe Pământ. Cum s-ar spune pe la noi: Ți-ai găsit nașul, bătrâne!

— Mi-am găsit nașul pe naiba! spuse Jacques, căruia i se spulberară până și ultimele veleități de hoinăreală interplanetară la gândul că la milioane de ani-lumină de Boucharoux se rosteau aceleași platitudini.

Încercă s-o ia la sănătoasa spre drumul din apropiere. Degeaba. Un zid înalt, de trei metri și jumătate, care nu existase cu o clipă mai înainte, se ridica acum în fața lui. Văzu stele verzi, luându-l în brațe. Extraterestrul se transformase în zidul Berlinului.

— N-ai pic de rușine, spuse Jacques.

— Liniștește-te, insistă ficusianul, fără să-și dea seama de jocul de cuvinte. De mine nu scapi. Dacă ai zbura, m-aș transforma în gaură neagră. Acum, dacă vrei, ne așezăm în automobilul dumitale, la loc uscat.

Ceea ce și făcură.

— Domnul se teme de rouă...

— Bineînțeles. Și-ți spun totul. După care, am să-ți iau sperma și am să te decerebrez un pic, pentru că ai să știi prea multe.

— Nu te prosti, Kohaine. Prefer să-mi păstrez sperma și emisferele și să știu cât mai puține lucruri, băigui Jacques.

Își vârî din nou mâna în torpedou, ca să scoată sticla de rom. Era tot mizeria aceea gălbuie, care făcea de râs prunele, dar sistemul nervos prematur ruinat al doctorului se simți dintr-o dată mai bine după a douăsprezecea înghițitură.

— Mai întâi, trebuie să știi, domnule Rouchon, că nu țânțarii noștri, ci ai voștri ne folosesc în acțiunea

de cucerire a acestei planete. Noi nu omorâm fiinţele omeneşti, le încurajăm doar să se sinucidă. E o nuanţă.

— Vrei să mă faci să înghit gogoriţa că acele o sută opt femei din Cérillac şi-au luat singure viaţa? întrebă pleonastic Jacques.

— Într-adevăr. Domnule Rouchon, în afară de incidentele sale antiecologice negative, genocidul oamenilor ar fi reprezentat pentru noi o acţiune periculoasă. Am fi fost reperaţi imediat. Prezenţa unui individ cu o umbrelă prin preajma fiecărui loc al crimelor i s-ar fi părut suspectă până şi celui mai mărginit dintre poliţai. De aceea am hotărât să vă omorâţi singuri, respectându-ne astfel principiile şi păstrându-ne mâinile curate.

„Dacă scap vreodată, m-aş putea lăuda că i-am întâlnit pe cei mai mari ipocriţi ai spaţiului", se gândi Jacques.

— Ca medic, continuă Kohaine, ştiţi, desigur, că depresiile nervoase se manifestă chimic printr-o distrugere parţială a moleculelor de acid dezoxiribonucleic... — ADN — în anumiţi cromozomi din neuronii cerebrali. Atunci când aceste particule sunt distruse în proporţie egală sau superioară cifrei de şaizeci şi opt la sută, dorinţa de autodistrugere a bolnavului devine de nestăpânit. Or, ştim de aproape un secol că, la o fiinţă umană sănătoasă, creierul poate atinge în câteva secunde acest stadiu de degenerare morbidă, sub efectul unei descărcări electrice de foarte mică intensitate (0,03 Puitt-Puitt). A fost de ajuns să punem sub tensiune insectele

terestre care înțeapă, după ce le-am expus în laborator la razele epsilon, și să le teleghidăm prin entomotelepatie spre indivizii aleși de noi, pentru ca aceștia să se sinucidă grabnic, la câteva clipe după înțepătură.

— Știați asta de aproape un secol?

— Da. Ne-am experimentat prima dată țânțarii pe Pământ cu mult înaintea crizei de cauciuc care ne silește astăzi să vă invadăm. Aș putea spune că, pe atunci, aveam scopuri pur ludice. Coincidență: era chiar în țara dumitale. Locul se numea Gambais. Într-o vilă izolată, în câteva luni, am reușit să împingem zece femei să se arunce într-un cazan încins, în ciuda eforturilor susținute ale unui omuleț bărbos care încerca să le oprească.

— Succesul acestei experiențe vă incită astăzi să „sinucideți" mai întâi femeile?

— Da și nu. Într-adevăr, s-ar putea ca voi, bărbații, să reacționați altfel la înțepătura anti-ADN. Dar pentru invadarea Pământului ni s-a părut necesar și suficient să țintim femeile, cruțând bărbații. Cu atât mai mult cu cât, domnule Rouchon, acest genocid ne costă scump...

— Sincer, mi se rupe inima de milă...

— Înțelegi că este de ajuns să ne debarasăm de femei pentru ca, lipsită de ele, specia umana să se stingă de la sine.

Jacques era uluit. Dar cu cât se gândea mai mult la recentele evenimente din Cérillac, cu atât i se părea mai plauzibilă versiunea suprarealistă expusă de interlocutorul său. Absența indiciilor, a pistelor,

a suspecților, a mobilurilor, tot ceea ce prilejuise colosala derută a poliției și a administrației publice în această afacere ieșită din comun, totul se clarifica de îndată ce înțelegeai că nu era vorba de crime, ci de sinucideri. Adeline Serpillon își făcuse harachiri. Claire Jolly se aruncase în puțul ei, iar Monique Poinsard, în fața trenului. Cucoanele Ganaché aleseseră otrava, iar Gilberte, ștreangul. Venerabilul castel din Cérillac, cu zidurile iritate de iedera întunecată, ale cărui porți colosale se deschid larg în zilele cu vânt puternic, când praful și polenul acru al păpădiei se învârtejesc laolaltă, nu le putuse apăra pe cele alte o sută de femei de firavele diptere electrice aducătoare ale sfârșitului lumii.

— Și-ți mai și vine să râzi, spuse Jacques, observând că un rânjet de încuviințare prostească lumina chipul oarecare al acelui Attila cosmic.

— Oh... zâmbeam doar... E o prostie, dar, nu știu de ce, asta mă face să râd: una dintre trăsăturile țânțarilor voștri m-a izbit întotdeauna: la ei, numai femelele înțeapă oamenii. Masculii storc florile. Amuzant, nu ți se pare?

Fierbând de o mânie îndreptățită, Jacques scuipă pe parbriz petalele galbene uscate pe care le smulsese din buchetul agățat de oglinda retrovizoare și pe care le mestecase nervos de la începutul conversației.

— Helichrysum. Nu sunt florile alea cărora voi le spuneți nu-mă-uita? comentă ficusianul.

— Am să te omor, Kohaine.

— Poți să-mi spui Jean-Christian.

capitolul XXI

— Vino-ți în fire, domnule Rouchon. Nu mă poți omorî, spuse ficusianul. Practic, sunt nemuritor. Bineînțeles, sunt solubil în apă, însă în mașina asta n-ai așa ceva. În halul de etilism în care ești, eventualul tău scuipat, presupunând că m-ar atinge, n-ar folosi decât, cel mult, la flambatul clătitelor. Dă-mi voie numai să-ți iau sperma și să-ți fac ușurel lobotomia și pe urmă te las s-o ștergi.

— Ia te rog să-mi lași sperma în pace, neam de tarat cosmic, băigui Jacques, negru de furie, cu mâinile strânse pe vintre, în gestul neputincios al bărbatului care se ține să nu se scape pe el. Ce vrei să faci cu sperma mea, bolând nenorocit?

— Am vrea să încercăm să însămânțăm o ficusiană, ca să obținem un hibrid, pe jumătate ficusian, pe jumătate vită de povară, care, sperăm, să fie mai rezistent la agresiunea apei. Gândește-te că o asemenea ființă, pe care am reproduce-o la nesfârșit cu razele noastre copulo-genetice, ar putea lesne cultiva cauciucul pe Pământ, fără riscul umezelii. Acum, s-a zis cu gluma, lasă-mă să te masturbez.

— Ah, nu! Asta nu! Nici în ruptul capului! urlă Jacques, respingând mâna păroasă a acvafobului,

care se transformă dintr-o dată într-o bombă sexuală hipervoluptuoasă, cu părul blond ca paiul, cu sâni respectabili, cu o gură de un roșu aprins și mai mustoasă decât un coșuleț cu piersici, cu pulpele rumene și lungi cât o zi de post, fără bere și Picon, mulate în ciorapi de mătase neagră prinși într-un portjartier stacojiu, sub un slip strălucitor, bombat de dorință și de mistere eterne.

Coapsele care i se dăruiau, desfăcute și mai mișcătoare decât momentele de rămas-bun din pădurea de la Fontainebleau, miroseau frumos a căldură de cearșaf bătut cu maiul. Cu capul dat pe spate, sprijinit de tetieră, ea oferea sărutărilor o gură lacomă, nesperată, de amantă inaccesibilă.

— Ia-mă, Jacques, îi șopti ea, cu o voce care nu-i mai lăsa nici o scăpare.

Ca să reziste ispitei Jacques se încordă din toate puterile și, întorcându-și privirile de la nurii peste măsură de ademenitori ai sirenei, și le ațintì asupra torpedoului lăsat deschis după ce scoase sticla de rom. Atunci crezu că-și întrezărește salvarea. În fund, sub harta Michelin, un obiect verde ieșea puțin în afară. Cu inima zvâcnindu-i în piept, Jacques recunoscu pistolul cu apă al fiului său. După porția matinală de rahat propriu și smulgerea tapetului cu lingura de lemn, tirul cu pistolul cu apă asupra țintelor de pe perete (acuarele, picturi în ulei, biblioteca etc.) reprezenta unul dintre sporturile preferate ale micului Christian. Era o adevărată minune faptul că-și uitase acest fetiș de care nu se despărțea de

obicei nici noaptea, când îi plăcea să și-l bage în ochi ca să adoarmă. Ideea că îi va datora scăparea acestei gâlme leguminoase care îi ținea loc de fiu și de la care niciodată nu putuse să se aștepte nici la cel mai mic gest de dragoste îl străfulgeră pe tată. Cu o surprinzătoare sprinteneală pentru un beţivan atât de pilit, își vârî mâna în torpedo.

— Mâinile sus, ticălosule, canalie, răutate, răcni el, ţintind creatura pe care emoţia o transformă din nou în ficusianul oarecare, cu un aer prostesc și cu umbrela închisă între genunchi.

— Fie-ți milă, Bwana, spuse interplanetarul.

— Am să te dizolv, porcărie de deșeu spațial de rahat, reluă Jacques, asudat și îmbujorat.

Tremura de o ură profundă, fără să-i fie mai milă de el decât îi este unui vidanjor de șobolanul pitit în propria sa cizmă.

— Culmea ironiei este, scrâșni el, că ai să crăpi din cauza aceluiași cauciuc la care râvneai atâta. Na, topește-te, marțianul dracului. Și salută-l pe Marro din partea mea, dacă te duci în iad.

Dar rezervorul de apă era gol. Christian, robul plăcerilor sale auriculare, își golise probabil pistolul în ureche înainte de a-l pune la loc. Kohaine izbucni într-un râs sardonico-spațial, jignitor pentru orice ureche omenească, apoi se reașeză în poziția de curvă a unui play-boy, ca să reia din punctul mort emoționanta gimnastică erectilă mai sus menționată.

— Târâtură! Târâtură! Târâtură!

— Keep quiet, darling!* susură posterul, care putea vorbi curent bubble-gumeza. Don't make war** și fă-mi felul.

Unduindu-se molcom și plictisită ca o leoaică sătulă, ea se întinse pe locul ei într-o mișcare care, date fiind strâmtoarea habitaclului și înălțimea redusă a capotei, o constrânse să se ghemuiască deasupra spătarului scaunului, cu pubisul în dreptul ochilor bărbatului cu pistol. În această poziție, nerecomandată de Vatican pentru mame, pântecele plat, cu un pufușor blonziu, nemaiascuns de banderola de satin care-i ținea loc de minijupă, se ridica și cobora în ritmul respirației ei, ca să lase să se vadă — pe sub tivul întins al elasticului de la slip —, imaculat, așa cum prea puține concepțiuni mai sunt, și la care am făcut aluzie mai sus, dar revenim neobosit, să se vadă deci paradisul.

Îndoliat după prietenul său, care încă nu se răcise bine, orbit de furia de a-și fi ratat ultima șansă să-l mai doboare pe Kohaine, greu lovit, bolnav, Jacques era în erecție ca un armăsar.

— Am să ți-o trag, dobitocule, gâfâi el, aruncându-se asupra sirenei din alte lumi.

— Oh, da, fă-mi-o, fii al meu, ei, da, îl încurajă ea.

Dar de-abia își atinseră buzele în acel sărut al pasionalității lor brutale (pe care nici Episcopia nu-l încuviințează, sau cel puțin numai în cadrul căsătoriei, cu lumina stinsă), când Jacques, asemenea

---

* Gura, iubitule! (lb. engl.). (*N. ed.*)

** Nu face război... (lb. engl.). (*N. ed.*)

armăsarului generalului Hugo în Iberia ocupată, făcu un salt înapoi.

— Da' duhnește a anvelopă arsă ticăloasa asta.

— Normal, spuse ticăloasa. N-am terminat de digerat adidasul.

Șocul îl izbi într-atât, încât scula i se pleoști, dar nu dintr-o dată.

— Neposedabilă. Tu nu poți fi posedată, constată Jacques rânjind, în timp ce starleta își relua forma omenească prevăzută și cu umbrela strânsă.

— Nu-ți sărbători încă victoria, răspunse ficusianul profund umilit, pun eu mâna pe sperma dumitale, domnule Rouchon. Avem noi mijloacele noastre să te facem să ejaculezi. Zadarnic te mai lupți. Pot orice. Eu pot să te adorm și să-ți induc vise erotice absolute, cu fantasme prohibite, pe sub Arcul de Triumf și cu toate ingredientele.

Dar Jacques nu-l mai asculta. Un eveniment de o banalitate incontestabilă, mai ales pe timp noros, tocmai îl tulburase profund. Un strop de ploaie, mare și mustind de apă, se izbi de parbriz. Absorbit cu totul de imprecațiile sale de hetairă frustrată, ficusianul nu-l observase. Iute, omul smulse umbrela invadatorului, țâșni afară din mașină și, cu o viteză mai mare decât trenul foarte rapid Paris-Lyon, își reluă galopul.

După cum sperase, nu era o simplă țârâială, ci o ploicică zdravănă, ca pe la noi, prin Périgord, cu umezeala tipică pentru Limousin, o limouseală deci, o aversă pe cinste, cu bulbuci care alungă vitele de

pe câmp și cu mult mai iute decât sclipirea vreunui licăr de înțelegere din privirea unui cretin. O ploaie cu spume, care inundă străzile, netezește asfaltul și uimește până și veveriţele. În câteva clipe, ploaia scăldase stejarii, care se scuturau în valuri peste caroseria mașinii unde Supermanul-de-aiurea trepăda de turbare și de ură neputincioasă.

Firește că putea face orice. Orice, în afară de a culege melci, de a vinde chilipiruri la Saint-Malo sau de a cânta în ploaie. Fața lui banală se adumbri de același val de răutate ce stigmatizează pe viață trăsăturile copiilor bine crescuți care nu sunt lăsați să alerge prin băltoace.

capitolul XXII

Febril și ud până la piele, Jacques se aruncă peste cadavrul lui Marro, al cărui sânge roșu și a cărui materie cenușie, spălate de ploaie, se reîntorceau în pământ, așa cum stă scris, căci, de fapt, ascultați-mă pe mine, nu suntem decât țărână sau, atunci când plouă, glod.

Febril deci și prin bezna arar brăzdată de fulgere, începu să scotocească buzunarele mortului, jurându-și că dacă găsește cheile mașinii defunctului înainte de sfârșitul aversei va înceta să mai bea pe o anumită perioadă de timp, rămânea de văzut care anume. Din perspectivă pavloviană, această reflecție interioară îi reaminti că-și pusese în buzunarul pentru revolver o a doua sticlă de rom, aceea pentru eventualul ajutor în cazul accidentelor, și o goli până la fund, ca să-și mai încălzească picioarele și moralul. Unde dracu' își pitise cheile acest — regretat — dobitoc? Nu. Ăsta este curățitorul de pipă. Iar asta, bricheta lui. Și astea-i sunt ouăle. Și dacă-și lăsase pe mașină porcăriile de chei? Și de ce nu? Mulțumescu-ți, Doamne, iată-le.

În clipa în care intra în trombă pe șoseaua națională, Jacques avu o amețeală. Una pe cinste. Cu

steluțe foarte strălucitoare pe un cer albastru de Prusia. „Rouchon, se mustra el, să nu te lași. Repede, repede. Zboară spre oraș. Să anunți sticleții, pompierii, oficialii și pe toți cei eficienți. Trupa. Toate laboratoarele unde se produc insecticide. Aparent, este vorba despre țânțarii de distanță medie, ca să nu spunem de turism. Nu roiseră încă în afara Cérillac-ului. Și pe Catherine și Christian. Repede. Repede. Să-i badijoneze cu Flytox pentru muște, cu spray pentru furnici. Oare o mai avea așa ceva pe-acasă? Ora trei dimineața. Farmacia-i închisă, în doliu, zăvorâtă. Nu-i nimic, sparg ușa cu bara de protecție. Ah, drace, capul meu. Am o greutate în cap care mă apasă, apasă. Ca niciodată. N-aș vrea să mor în acest sfert de oră hotărâtor. Niciodată nu m-a mai apăsat așa. Sunt singurul om în stare să salveze Pământul, pornind războiul împotriva țânțarilor. Nu sunt un fitecine. Doctore, nu te lăsa. Nu."

Mai avu o ultimă prezență de spirit să evite un camion de mare tonaj care venea peste el ciudat, cu totul neclar. Era ca o imagine de film, ca un plan cu teleobiectivul deformant, unde se văd rostogolindu-se camioane pâlpâitoare prin aburul asfaltului. Reuși să-și oprească mașina în afara carosabilului. Se prăbuși pe volan, cu capul pe brațe, cu răsuflarea grea.

Vertijul i se întrerupse brusc. Acum, totul era roșu. Crezu că aude un mic pocnet în cap. Un val mare, călduț, îl mai alină. Nu-și revăzu întreaga viață perindându-se cu toată viteza prin fața ochilor,

văzu doar „Apă", „Benzină", „180 km/h", „căldură". De altfel, nici nu muri, dar, ca prezență de spirit, să o mai spunem o dată, fu ultima lui tresărire.

capitolul XXIII

Prizonier în maşina lipsită de furtun de alimentare, peste care ploaia cădea neîncetat, ficusianul Jean-Christian Kohaine îşi revărsa disperarea, tuna şi fulgera cu duşmănie. Ideea că acest pământean, pe care nu-l putuse ucide, făcea să-i eşueze planul invadării planetei îl umplea de o furie cosmică de nedescris în cuvintele vocabularului omenesc.

Ploaia era călduţă şi încălzea habitaclul în care extraterestrul gesticula. Ca să nu riste autodizolvarea în propria-i sudoare, era exclus ca el să fi transpirat sau, să zicem, să transpire, parcă aşa ar suna mai bine. Febril, se apucă să apese pe toate butoanele tabloului de bord, cu speranţa că va pune în funcţiune aerul condiţionat.

Din nefericire, declanşă deschiderea automată a acoperişului decapotabil. Duşul primit îi făcu atât de rău, încât nu-şi mai putu coordona mişcările ca să găsească din nou butonul potrivit.

Aşa că îşi dădu duhul acolo, dizolvat, topit, dispărut, absorbit, evaporându-se într-un şuierat de locomotivă. Nu lăsă drept amintire a trecerii sale pe Pământ decât impermeabilul rumegat parţial, un pulover marca Rodier, cenuşiu-închis, un pantalon

de culoare ștearsă, o pereche de pantofi groși antiderapanți și lenjerie masculină de un erotism demn de Reiser, numai bun să frigidizeze o nimfomană.

capitolul XXIV

Corpul medical, cu admirabila-i abnegație și cu devotamentu-i cunoscut atunci când este vorba să prelungească existența morților-vii (numai pentru ca aceștia să-și desfete rudele făcându-le în poală), depuse un efort susținut pentru salvarea doctorului Rouchon. La drept vorbind, sclifosiții locali în halate albe nu erau nemulțumiți să-și vadă confratele rebel în fine domolit. Dintr-un scaun cu rotile, nu mai avea cum să batjocorească Ordinul Medicilor și nici să sfideze caduceul, prin înfierarea științei oficiale sau, și mai grav, vizitându-i gratis pe muncitorii agricoli nevoiași.

La trei zile după accident, Jacques era deja redat familiei, penuria de infirmiere, *de profundis*, scurtând convenabil spitalizarea lui la Cérillac.

Sufocată, zdrobită, copleșită de proporțiile nefericirii care o îngenunchea sistematic, Catherine stătea pe canapeaua din salon, cu coatele pe genunchi și cu bărbia sprijinită în mâini, și se uita fascinată, nevenindu-i să creadă. Era halucinant duoul format din surogatul de fiu și din deșeul de bărbat al ei, ghemuiți unul lângă altul în cărucioarele lor de infirmi, ca două crevete aciuate în scobitura tălpii

unei espadrile de plajă. Tată și fiu, tălâmbi și toropiți, scuturați de ușoare tremurături și cam băloși, își zâmbeau cu gurile căscate, apropiați și înțelegându-se, în sfârșit, unul pe celălalt. Reieșea clar faptul că în primul rând diferențele de nivel intelectual îi deosebesc pe oameni, îi împiedică să se iubească și îi împing spre război; abia apoi vin bariera limbii, obiceiurile și modurile distincte de a o folosi. Nu cumva ultima speranță de a pune capăt urii, spaimei, rasismului, muzicii de cameră ar consta tocmai în nivelarea inteligenței, prin decerebrarea elitei, pentru a o coborî la nivelul neghiobiei?

Tâmp, Jacques își ridică arătătorul spre Christian și i-l vârî apoi în ureche, scoțând niște ciripeli ca de pasăre. Râseră amândoi din toată inima, cu un râs sincer, ca de sfârșit de ospăț, pe care suspinele Catherinei nu-l puteau acoperi. Deodată, Jacques se încruntă și-și pironi privirile asupra soției sale cu o intensitate aproape insuportabilă. Ea căzu în genunchi în fața lui și-i luă mâinile în mâinile ei.

— Dragul de tine, bietul de tine. Ai vrea să-mi spui ceva? Spune-mi, Jacques, vorbește.

Deznădăjduită, îl mângâia pe cap și pe obraji.

El făcu atunci un efort supraomenesc și spuse:

— Bâzzz! Bâzzz!

— Ce, ce spui, bâzzz? Albină? Muscă? Avion?

Dar el deja nu mai era acolo. Se juca din nou cu degetul în urechea fiului său.

Și apoi, spre seară, se bosumflă și începu să tremure îngrijorător, până-i clănțăniră dinții. Nici unul

dintre cei șase molierești doctori Diafoirus, chemați la căpătâiul său, nu reuși să pună vreun diagnostic. Sugerară calmante cu denumiri greco-latine complicate. Ea îi dădu afară și umplu ochi un biberon, pe trei sferturi cu bere blondă și un sfert cu Picon. O bere veche, *bière de garde**, din nordul Franței, una dintre acelea cărora el le apreciase întotdeauna rafinamentul meseriaș și pe care poate că nu și-ar fi dorit să o vadă vreodată amestecată cu amăreala Piconului. Dar oricum nu mai era în stare să se pună cu ea.

Catherine îi ridică capul, așa cum se face cu bebelușii, și-i dădu să sugă. Imediat, el încetă să mai tremure.

Catherine îi șterse spuma de la gură și-l sărută pe frunte. El râgâi, adormi liniștit, cu un surâs copilăresc pe buze, și muri în noaptea de 10 spre 11 iunie, de Sfântul Barnabé, ploios, după câte se pare.

În aceeași clipă, în bazinul cu peștișori roșii din grădină o femelă de țânțar murea și ea. Istovită. Depusese trei mii de ouă, vâscoase, dar puternice, înzestrate genetic cu toate calitățile mamei lor.

O broască dibace, cu privirea ageră, mânată de foame prin partea locului, hăpăi o mie dintr-o înghițitură. La rândul lor, peștișorii roșii înfulecară nouă sute nouăzeci și nouă.

---

* Bere specifică regiunii Nord-Pas de Calais, supusă unei fermentații secundare („garde"), prelungită, în timpul căreia zaharurile și drojdia continuă să acționeze. (*N. ed.*)

Nu mai rămase decât unul. Un mascul. Dar broasca, adăpostindu-se prost pe un nufăr orientat spre nord, contractă în aceeași dimineață o răceală țeapănă, o răceală de mlaștină, și, într-un strănut zdravăn, expectoră un ou de țânțar, încă viu. O femelă.

Și așa rămaseră doi. Înzestrați cu puteri ficusiene, aveau la dispoziție douăsprezece zile ca să crească, să trăiască, să distrugă, să se cupleze, să depună ouă și să moară.

capitolul XXV

11 iunie. Sfântul Barnabé

Catherine Rouchon doarme lângă soțul ei. E pe cale să se trezească. Visează că se află într-un avion deasupra Loarei. Apa e roșie. De acolo, de sus, ai zice că este o arteră sangvină. La confluența cu Cher, fluviul se revarsă violent. Sângele vâscos lipește de sol grânele proaspete, părul verde năclăit. Ea tresare. Se sprijină în coate și se apleacă peste bărbat. În penumbră, îi atinge fruntea, care este rece. Îi este foarte rău și începe să urle.

La prânz, Alain Bonillé și părintele Montagu vin să jelească împreună cu Catherine, care plânge și ea. Preotul își face de mântuială treburile popești cu defunctul. Speră ca în rai sufletul acestuia să fie mult prea ocupat cu căutarea vreunei cârciumi deschise încât să mai bage de seamă maimuțărelile sale.

Domnii Labesse și Boucharoux li se alătură înainte de aperitiv. Ei remarcă faptul că omul e un nimic pe lumea asta. Sunt tare nefericiți. Labesse observă că mortul este chiar Jacques și că pare mai mare decât atunci când era viu. Boucharoux zice că da, așa este.

12 iunie. Sfântul Guy

Inspectorul Granot, care nu mai anchetează de mult cazul unui singur cadavru, vine la Catherine ca să o hărțuiască în legătură cu cadavrul soțului ei. O întreabă de una și de alta. De ce conducea Rouchon mașina ziaristului? Și de ce își aruncase roata de rezervă? Și ale cui sunt hainele alea din mașină? Și unde erați ieri la ora 23? Nu-i spune „Rămâneți la dispoziția poliției și nu părăsiți orașul sub nici un motiv", pentru că orașul e blocat ca niciodată și pentru că el știe că și ea știe asta. Altfel, i-ar fi spus-o. Îi place să se dea mare. Ea îl poftește să o facă pe Maigret mai încolo, pentru că tocmai i s-a adus sicriul. El se cară bombănind în barbă. Parcă ar fi Popeye.

Catherine se uită cum cei doi jeluitori de profesie de la pompele funebre îl așază pe Jacques în coșciug. Sunt frânți, pentru că au avut o lună de muncă grea. Pe sub mănușile negre le strălucesc brățări noi, cu zale plate. Oftează ca niște șefi de sală suprasolicitați, care au bunăvoința să-ți ofere un loc la o masă, în cârciuma lor, numai de hatârul tău.

Jacques chiar nu mai este, iar ei i se pare că mortul acesta e un străin, cu zâmbetul lui cam albastru, ușor zeflemitor, atât de tineresc, și care nu este totuși surâsul lui. Rânjetul pușlamalei care chiulește, încântată că are gripă.

În amurg, se sprijină de fereastră și privește pe geam. Strada e plină de oameni mohorâți care pălăvrăgesc în grupuri mici. Unii se uită spre ea și arată casa cu degetul. Oferă un spectacol sinistru. Nu sunt decât bărbați, toți îmbrăcați în negru. Dimineața, ca să poată fi înmormântate toate femeile lor, au fost nevoiți să dărâme zidul de jos al cimitirului. Șaizeci și șapte de gropi. Și trei incinerări. Celelalte au fost băgate în pământ prin vizuini de prin alte provincii, unde le-au rămas obârșiile și osuarul privat.

Catherine lasă jos perdeaua. Plânge la nesfârșit, în tăcere și frângându-și mâinile. Vede întâmplător, pe biroul de acaju, cuțitul pentru hârtie din fildeș șlefuit, care are în mijloc o miniatură victoriană aurită reprezentând bustul lui Disraeli cu jabou. O cumpărase cu zece ani în urmă, la Londra, de la târgul de vechituri din Portobello. După care făcuseră dragoste, așteptând ora ceaiului într-un hotel din Kensington. Era în anul în care el își rupsese o vertebră și, în plină criză, îi spunea: „Fă-mi felul. Sunt terminat." Ea îl călărise până noaptea pe acel pat cu baldachin și pe urmă văzuseră o piesă de Pinter, iar mai târziu mâncaseră homar gătit englezește, cu prea mult coniac, prost flambat. De ce tocmai aceste amintiri, din atâtea altele? Ah, da. Din cauza cuțitului de tăiat hârtia.

Iar femeia aceasta, puternică precum un soare de aramă, se destramă și se frânge; iar caii negri ai iadului trag din greu să-i sfâșie sufletul.

13 iunie. Sfântul Anton

Copilul dezarticulat scoate sunete fără nici o noimă. Dă cu capul în coșciugul închis al tatălui său. Ar vrea să se mai joace și să-i bage un deget în ureche.

La biserică, preotul spune că Jacques era generos cu bolnavii săraci și că nu s-ar putea zice același lucru despre toți creștinii sobri.

La cimitir, profesorul Paul Désileaux de Langérance, decanul Facultății de Medicină din Poitiers, președinte al Clubului Rotary, purtând crucea Ordinului Medicilor, pe față pediatru, pe din dos pedofil, spune: „Nu te vom uita niciodată, Jean-François." Se șoptește că a încurcat înmormântările, că nu mai e întreg la cap de când și l-a zdrobit de o piatră, anul trecut, în timpul unei vizite într-o tabără de înfometați din Africa sahariană, unde alergase după un copil subnutrit.

Alain și părintele Montagu o înconjoară cu afecțiune pe Catherine, pe care o sută de priviri bărbătești o scrutează ciudat. Câțiva dintre cei emoționați îi transmit condoleanțe.

14 iunie. Sfântul Élisée

Dându-i să mănânce acelei fărâme de asistat social, Catherine privește telejurnalul, ca să-și mai alunge gândurile negre.

Războaiele din Orient s-au înteţit. Pământul s-a cutremurat în sudul Asiei şi vibrionul holeric se ocupă acum de supravieţuitori.

Dar mai ales, mai ales, Clairon-Fermand trece din nou în divizia secundă. La Cérillac, spune omul din cutie, misterul rămâne de nepătruns. Singura femeie supravieţuitoare, doamna Catherine Rouchon, văduva doctorului Rouchon — smuls prematur dintre ai săi în urma unei scurte şi cumplite boli —, face, actualmente, obiectul unei paze întărite din partea poliţiei şi a administraţiei locale şi naţionale, coordonate de serviciile noului ministru de Interne, succesor al domnului Lapaire, care a demisionat în urma scandalului misterului nerezolvat din Cérillac, care, vă reamintim, rămâne intact, în timp ce mi se înmânează o ştire de ultimă oră, care ne aduce la cunoştinţă că şi A. S. Saint-Germain la fel.

15 iunie. Sfânta Germaine

Soseşte o scrisoare expres, cu antetul Prefecturii, adusă de un jandarm pe motocicletă. Doamna văduvă Catherine Rouchon, născută Albaret, domiciliată în Cérillac, pe Aleea Platanilor, nr. 3, este invitată să se prezinte astăzi, 15 iunie, în regim de urgenţă, la Spitalul Militar din Limoges, spre a face o serie de examene fizico-psihologice, în cadrul anchetei asupra seriei de decese feminine suspecte

constatate la Cérillac în ultima lună. O mașină oficială va veni să o ia la orele 11 de la domiciliu.

Este o mașină blindată, prevăzută cu un fel de container izolat. Infirmieri în uniforme antinucleare o împing în el pe Catherine, foarte crispați, atingând-o cu prudență. La prânz, cară containerul în sala securizată a spitalului, unde trei medici în costume speciale antirachetă, din teflon, o extrag pe tânăra femeie, ca să o împingă într-un alt habitaclu etanș, din sticlă transparentă, perforat de trei perechi de orificii prevăzute cu tot atâtea mânșoane anticontaminare, pentru medicii consultanți. Totul pare creat special pentru a asigura condițiile de sterilizare și burlescul necesar unei eventuale filmări a aventurilor spațiale ale *Damei cu camelii*.

Întoarsă pe toate părțile, pudrată cu talc, palpată, zgâriată, râcâită, Catherine oferă științei cuprinse de neliniște o fărâmă de piele, trei fire de păr, o unghie, o oca de sânge proaspăt, mucozități, câteva picături de sudoare frontală și foarte mult din amorul ei propriu, jupuit.

La orele 13, analiștii declară că doamna Rouchon nu prezintă nici un simptom al vreunei boli și nu poartă prin lume nici cel mai neînsemnat virus sau bacil suspect, cunoscut ori necunoscut. Doamna Rouchon întreabă insistent de ce au supus-o autoritățile responsabile la acest examen medical. Autoritățile responsabile mărturisesc că aceleași analize le-au fost efectuate, zadarnic, și cerillachezelor moarte. În virtutea acestui fapt și în

termenii unui silogism ambiguu, poliția o întreabă pe doamna Rouchon dacă nu i se pare ciudat faptul că nu a murit și ea. Doamna Rouchon spune că e de acord să poarte de acum încolo un clopoțel de leproasă la gât, numai să fie lăsată dracului în pace. Îi roagă să-i îngăduie să-și îngrijească fructul exotic al pântecelui, pe care compania îndelungată a doicilor-cerberi l-ar putea tulbura. Într-adevăr, fix la orele 11 și 17 minute, conform raportului poliției, Christian Rouchon s-a scăpat pe uniforma unui ofițer.

16 iunie. Sfântul J.-F. Régis

Catherine Rouchon îi scrise surorii sale, Anne, conservatoare a locașurilor și jeturilor de apă ale lacului Leman din Geneva, în Elveția.

Dragă Anne,

Mulțumesc pentru călduroasa ta scrisoare. Mulțumesc și pentru că mă încurajezi să vin să mă odihnesc o vreme la tine. Ai dreptate, am să fac tot posibilul să plec de aici. Viața la Cérillac a devenit pentru mine foarte apăsătoare. Nu cred că sunt în stare să mai suport multă vreme tensiunea și acest soi de ură, de-abia stăpânită, pe care o simt îndreptată asupra mea.

Astăzi, dracu' m-a pus să încerc să scap de acasă, ca să-mi mai clătesc creierul și să mai uit de

Christian, care scrâșnește din dinți zi și noapte de când a murit taică-su. (Uneori mă întreb dacă e normal copilul ăsta.) De-abia scosesem nasul afară, când doi maimuțoi de trupeți mi-au și luat urma. Le-am spus că sunt caraghioși, că nu era să o șterg cu papornița goală în mână, lăsându-mi acasă fiul handicapat. Mi-au răspuns că acționează așa ca să mă apere. Mai întâi m-am întrebat de ce și de cine anume. Și apoi am înțeles. Pe stradă erau pretutindeni bărbați în negru. Numai bărbați, tocmai asta era, și toți în negru. Mergeau de-a lungul zidurilor care străluceau albe în soare, cu fețele supte, pământii din cauza doliului recent. Unii pufneau pe nări, scuipau frânturi de înjurături deșănțate, amenințări cu moartea și violul. Le simțeam în spate ochii holbați, plini de ură și de spermă, ațintiți asupra mea, ca niște ventuze. Oameni pe care îi cunosc ca pe mine însămi și care au făcut întotdeauna parte din viața mea tihnită, de fiecare zi, din acest orășel. Ți-l mai amintești pe pantofarul Carmut, de lângă biserică, acela care îl plătea pe Jacques în vinuri de Touraine și care-i dăruise lui Christian primele încălțări pe măsură, atunci când eram strâmtorați? Era în fața dughenei lui. A fluierat după mine, așa cum sunt fluierate curvele. Cârmățarul m-a cântărit din ochi. Brutarul m-a prețăluit din priviri. Lăptarul m-a pipăit. Am grăbit pasul, mergeam țeapănă și indiferentă, mușcându-mi buzele ca să nu plâng. Hai noroc, Catherine cea plină de nuri, îmi spuneau privirile libidinoase ale bărbaților în negru, dintre femei, pe tine să te ajungă blestemul blestemelor.

Anne, este insuportabil. Am înțeles că la Cérillac eu nu mai sunt cea din urmă femeie. Sunt cea dintâi. Sunt Eva. Port cu mine păcatul originar și povara morții ciudate a tuturor celorlalte femei.

Când treceam pe acolo, prudent, vânzătorul de fructe și legume și-a pus la adăpost lada cu mere. Eu sunt Eva. Adam m-a părăsit. Sunt singură în grădină, numai cu șarpele.

În seara asta, vremea este mohorâtă și apăsătoare, așa cum se întâmplă de multe ori prin părțile astea la începutul verii. Adineauri, intrând în curte prin grădină, am văzut cum ieșea de sub o piatră o viperă strălucitoare. S-a prelins încetișor în bazinul cu pești roșii, ca și cum nu ar fi vrut să tulbure viața fremătătoare a paraziților de la suprafața apei. M-am înfiorat.

Catherine

P.S. Am să plec. Așteaptă-mă. Dar nu mă întreba nici când, nici cum... Nu-mi va fi ușor să ies de aici. Sunt urmărită zi și noapte. Telefonul îmi este permanent supravegheat. La noapte, părintele Montagu va pune la poștă scrisoarea aceasta.

17 iunie. Sfântul Hervé

Alain și preotul aprobă hotărârea Catherinei, dar insistă să rămână Christian la Cérillac. Ei susțin că este practic imposibil să o ștergi discret din Franța

în Elveția cu un însoțitor beteag, lânced, procopsit cu manifestări de incontinență cu totul imprevizibile și susceptibil în orice moment să-și necheze pofta de viață, prăvălindu-se de pe scaunul lui cu rotile.

Preabunul părinte propune ca, până ce se vor limpezi lucrurile, să țină câtva timp copilul în pensiune la presbiteriu. Stăruiește în ideea că prezența lui Christian la el, departe de a fi o povară, l-ar face mai plăcut lui Dumnezeu, care nu este deloc insensibil la acest soi de manifestări caritabile. Acest fapt ar aduce și recunoștința preacuviosilor din jurul lui, mereu ahtiați după un loc cât mai bun în rândul drepților din rai, loc pe care încearcă să-l obțină îngrijindu-i pe nevolnici între slujbă și vecernicie.

Alain adaugă cât se poate de serios că reeducarea motricității mușchilor lui Christian nu este încheiată, că asta-i treaba lui și că nu poate fi încredințată oricărui kinetotralala helvetic, îndobitocit de abuzul de ciocolată albă.

Catherine se lasă convinsă. Toți trei pun la cale un plan de evadare.

— Și cum am să plec? S-o facem cât mai repede.

— M-am și gândit la asta, spuse preotul. Sfânta Blandine, adăugă el mai încet, pe tonul cu care se rostește o parolă, iar cei doi se cuibăriră la picioarele lui, ca să nu piardă urmarea. De trei ani tot amân o călătorie la Montluçon cu ea.

— Sfânta Blandine?

— Sfânta Blandine. Dacă ai fi fost ceva mai credincios, domnule Bonillé, ai fi știut că această persoană, care a fost dată pradă leilor în 177, spre gloria

nepieritoare a Bisericii, și-a trăit prima tinerețe la Cérillac. Iarna, vindea castanele. Vara, stătea la agățat prin poieni, până la căderea castanelor. Într-o bună zi, Dumnezeu i s-a arătat sub înfățișarea unui mistreț. Cu riscul de a-și înțepa posteriorul în învelișurile țepoase, el a convins-o să nu mai trăiască în păcat. A ajuns Preafericită și venerată la noi. Efigia ei în lemn de stejar, distrusă de cretinii de republicani în 1792, a fost reconstituită în ghips în 1936, de către un cretin regalist care a pictat-o înainte să se usuce. Așa se face că acum e crăpată toată și trebuie s-o duc la reparat la atelierul de artă religioasă de la Montluçon, care se află, mai scutiți-mă de șușoteli, chiar pe drumul spre Elveția.

— Și ce-i cu asta? întrebă Catherine, care nici măcar nu îndrăznea să ghicească restul.

— Ai să-i iei locul sfintei în camionetă, copila mea. Bărbații și sticleții n-or să-și dea seama.

— Dar Catherine nu aduce nici pe departe cu o statuie, se burzului Alain, care o văzuse în mișcare.

— O s-o machiezi tu. Am văzut ce-ai făcut anul trecut la serbarea școlară. Era foarte bine.

Catherine își spuse că, la urma urmelor, Alain era un flăcău cu mâini îndemânatice, care știa ce face, fie că frământa, fie că pudra. Remarc totuși că proiectul rocambolesc al părintelui aducea cu aventurile lui Tintin prin țara racletelor, cu condiția ca, în cele din urmă, capătul drumului să fi fost Elveția.

— Nimic mai simplu, reluă părintele. Trecem granița cât se poate de discret. Prin biserica din

Verliers, ceva mai sus de Nantua. Nu se mai slujește acolo de douăzeci de ani și topografia este interesantă: fațada se află în Franța, iar altarul în Elveția. Chiar sub tabernacul, este un chepeng care dă într-un puț părăsit din Vaud.

— Dar de unde știți dumneavoastră toate astea, domnule părinte? întrebă Catherine, luând mâinile bătrânului într-ale sale.

— Oh, am fost oleacă în rezistență pe acolo, ca să-mi mai omor timpul... Am ajutat câțiva evrei să treacă în Elveția prin '43. Și nu ca să mă laud, copii, dar cred că sunt singurul preot din Franța care i-a convins vreodată pe evrei să se încline în fața unui crucifix...

Alain remarcă faptul că trecerea secretă poate că nici nu mai exista.

— Stați liniștiți. Mai există. M-am întors acolo de trei ori. În '57, ca să-i ajut să fugă pe cei din FLN*. În '61, ca să trec doi tineri din OAS. Și toamna trecută, pentru un picnic ecumenic cu o calvinistă, dar, în sfârșit, asta ține de viața mea privată, conchise el. Cred că putem pleca mâine dimineață. Mi-ar prinde bine un păhărel de ceva.

Băură până noaptea târziu, dezbătându-și zgomotos planul, vorbind tare și agitându-se mult prea mult ca să-și mascheze neliniștea de dinaintea sfârșitului, printr-o surescitare artificială, de ospăț ratat.

---

* Front de Libération Nationale — partid algerian creat în noiembrie 1954. (*N. ed.*)

Știau că niciodată nimic nu avea să mai fie provincial și tihnit, așa cum le fusese viața monocinetică pe acele meleaguri aflate la adăpost de furtuni și pe care tocmai furtunile le dezbinaseră.

18 iunie. Saint Appel

Orele 9.30. Kinetoterapeutul Alain Bonillé intră la Rouchoni. Spune că vine pentru masajul copilului. Paznicii îi dau drumul.

Orele 10. La volanul furgonetei parohiale, părintele Montagu intră în garajul Rouchonilor. Ce-i asta, domnule părinte? Este lada de șipci. Și asta, cu rochie albă, ce-i? Este statuia Sfintei Blandine. Ce caută în ladă? O duc la Montluçon în dimineața asta, pentru restaurare, la atelierul de artă religioasă. De ce ați intrat în garaj? Ca să încarc un cufăr cu haine ale nefericitului domn Rouchon, pe care biata doamnă Rouchon le oferă nevoiașilor, muncitorilor despuiați din atelierele de artă religioasă. De la Montluçon? De la Montluçon. Paznicii îi dau și lui drumul.

Orele 10.15. Alain și preotul scot ușurel statuia din ladă, o coboară în beci, o sparg cu barosul în mii de fărâme de ipsos. În sinea lui, părintele îi jură lui Dumnezeu că se căiește.

Orele 11. Alain o ajută pe Catherine Rouchon să-și pună pe ea o cămașă albă de noapte, fără să

risipească făina cu care o pudrase pe cap și pe membre, după ce o unsese cu lipici. Își reprimă pofta de a o poseda sub duș. O sărută ușurel pentru ultima oară. Pe gură. De altfel, asta este și singura părticică dezgolită și liberă din trup care i s-ar putea dărui.

Orele 11.30. Părintele Montagu observă că paznicii, toropiți de căldură, au pus de un picnic pe sub tei. Spune că acum este momentul.

capitolul XXVI

Orele 12.31. Un cuplu de ţânţari tineri intră pe fereastra întredeschisă. Pătrund în cufărul deschis, ca să se drăgălească la răcoare, în chiloţi de mătase.

Orele 12.32. Catherine Rouchon închide cufărul de două ori, cu un gest furios, posesiv şi plin de gelozie, pentru toate aceste amintiri despre Jacques care ar putea să-şi ia zborul.

râsul lumii

Umor negru, acid — iată o carte care, la fel ca autorul ei, rămâne inclasabilă. Ea începe ca un roman polițist. Mai multe femei din Cérillac, un târgușor oarecare, sunt găsite asasinate, fără ca poliția să identifice vreun mobil sau vreun indiciu, fără să contureze un cât de mic cerc de suspecți. E momentul când intră în scenă doctorul Rouchon. Acesta trece prin viață învăluit în aburii unei filozofii etilice, dar este singurul care încearcă să găsească o pistă. Numai că asta înseamnă plonjonul într-un univers mai mult fantastic decât științific, unde puține lucruri mai sunt ceea ce par. Intriga abundă în întorsături amuzante și în rezolvări neașteptate. Arhitect al anarhiei, Pierre Desproges pornește pe urmele lui Audiard sau Brassens și construiește o lume pe dos. Un spațiu în care poți să te amuzi când calci (la propriu) pe cadavre și în care, spre deosebire de viața reală, femeile sunt cele care cad la picioarele bărbaților. Însă cad, cum spune titlul, secerate.

În aceeași serie:

Christopher Buckley ***Nu te porți așa cu Prima Doamnă***
Des MacHale ***Vorbe de duh***

ISBN 973-50-0926-9